

Jaarverslag 2019-2020

Regionaal Bureau Leren West-Brabant
Gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim
en Voortijdig Schoolverlaten

Voorwoord

Ieder kind heeft recht op onderwijs en verdient de kans zich te ontwikkelen. Maar een zorgeloze schooltijd is helaas niet voor elke jongere vanzelfsprekend.

Binnen het Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant werken zestien gemeenten samen om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten onder jongeren van 5 tot 23 jaar tegen te gaan. De medewerkers van de verschillende gemeenten werken op of met de verschillende scholen in de hele regio. We zoeken het contact en zijn in gesprek met de jeugd en/of ouders waar het óver, maar vooral óm gaat.

De laatste jaren zien we een verschuiving in het accent van onze taak van handhavend naar vooral preventief optreden. We handhaven waar het moet, maar we willen vooral voorkomen dat leerlingen verzuimen of voortijdig het onderwijs verlaten. We zoeken en realiseren oplossingen voor de vaak complexe vraag om onderwijs, werk en zorg te combineren.

In schooljaar 2019-2020 werden het recht op onderwijs, de preventieve taken en het realiseren van oplossingen des te meer van belang toen de scholen dicht gingen vanwege corona. De taak van de leerplichtambtenaren en RMC trajectbegeleiders is veranderd. Ze hebben geholpen leerlingen in beeld te houden. Ze hebben deurb bezoeken afgelegd of telefonisch of online contact gehad met de leerlingen en hun ouders, om verbinding te leggen tussen de gezinnen en de scholen. En om mee te denken over wat er nodig was om de leerlingen weer onderwijs te laten volgen. Was er bijvoorbeeld goede apparatuur nodig, hulp bij het zoeken naar een stageplaats, of wellicht een andere opleiding, was het in het belang van een kind nodig om toch opvang op school of elders te organiseren? Zo werd steeds per situatie samen met het gezin en school bekeken wat nodig was om een kind of jongere onderwijs te kunnen laten volgen. De jongeren zijn centraal gezet en er is steeds op zoek gegaan naar verbinding.

De belangrijkste gegevens en cijfers van het schooljaar 2019-2020 vindt u in dit jaarverslag. Geheel digitaal, zodat u als lezer sneller de juiste gegevens

kunt vinden en kunt inzoomen op de onderwerpen waar u meer over wilt weten.

De cijfers in dit jaarverslag zijn door de andere omstandigheden niet één op één vergelijkbaar met die van andere jaren. Toen in maart de scholen dicht gingen en in de maanden daarna weer langzaam opstartten, moest steeds bekeken worden hoe om te gaan met het niet volgen van online of fysieke lessen. Hierdoor golden andere regels voor het melden en opvolgen van verzuim. Ook is meer dan anders ingezet op het in beeld houden van jongeren. Scholen zijn hierover steeds geïnformeerd en hebben dat ook goed opgepakt. De meldingen waren als gevolg van de veranderde situatie anders dan in andere jaren en dit is terug te zien in de cijfers. Veel van de cijfers in het jaarverslag laten een daling zien. Dat komt omdat scholen een tijdlang gesloten zijn geweest en digitaal in plaats van fysiek onderwijs hebben gevolgd. Ook is door het Rijk opgeroepen niet te handhaven in deze periode.

Wilt u meer weten over het RBL West-Brabant, onze manier van werken en de uitdagingen waar we voor staan? Neem dan contact met ons op via (076) 529 81 10 of info@rblwest-brabant.nl. We horen graag van u.

Inhoud

Inleiding	4
Leeswijzer	6
Samenvatting	7
Doelgroep RBL West-Brabant	8
Leerplicht en kwalificatieplicht	9
- Verzuim	10
- Vrijstelling	15
- Langdurig relatief verzuim (voorheen 'thuiszitters')	16
- Overig	17
Regionaal Meld- en Coördinatiepunt en VSV	18
- RMC trajectbegeleiding	19
- Jongeren in Kwetsbare Positie (JKP)	20
- Overig	21
- On my way	22
- Voortijdig schoolverlaters	23
- VSV-cijfers van het Ministerie van OCW	24
Terugblik en speerpunten in de regio	25
Tabellen uitgesplitst per gemeente	32
Bijlagen	53

Klik op de linkjes in de tekst om direct naar de betreffende pagina te gaan.

Inleiding 1/2

De Gemeenschappelijke Regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant. Alle zestien deelnemende gemeenten hebben hun administratie overgedragen aan het RBL West-Brabant. Voor zeven gemeenten voert het RBL sindsdien ook de uitvoerende taken uit. Het gaat om het dagelijks werk van leerplichtambtenaren en RMC trajectbegeleiders.

Zowel de samenwerking op administratief vlak als de samenwerking in de uitvoering leveren voordelen op bij het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim en schooluitval. Leerlingen en studenten gaan immers lang niet altijd naar een school of onderwijsinstelling in hun woongemeente. Als verzuim- en uitvalproblematiek de gemeentegrenzen overschrijdt, is het verstandig ook de oplossing ervan over gemeentegrenzen heen te organiseren.

Eén regionale leerlingenadministratie, met dagelijkse koppelingen naar de gemeentelijke Basisregistraties Persoonsgegevens (BRP's), DUO (het onderdeel van het ministerie van OCW dat verzuimmeldingen en school in- en uitschrijvingen registreert), en Suwinet (een systeem waarin gemeenten en overheidsinstanties gegevens delen), zorgt ervoor dat de kans minimaal wordt dat jongeren die verhuizen binnen de regio of naar school gaan in een andere gemeente dan hun woongemeente uit zicht raken.

Per 1 september 2020 is Regionaal Bureau Leerplicht West-Brabant verder gegaan onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant. Wij zetten ons in voor het recht op onderwijs en ontwikkeling en dat gaat verder dan alleen de leerplicht. Met deze nieuwe naam doen we meer recht aan de omvang van onze werkzaamheden en hopen we toegankelijker te zijn. Met ingang van schooljaar 2020-2021 gebruikt RBL West Brabant de nieuwe naam en het bijpassend logo.

In de regio wordt in 4 gebieden met elkaar samengewerkt op het niveau van de uitvoering van de leerplichttaken, dit zijn:

- De gemeenten Breda, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Drimmelen, Moerdijk, Oosterhout en Geertruidenberg. Deze samenwerking wordt aangeduid met 'niveau 2'.
- De gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht (oftewel team West)
- De gemeente Altena
- De gemeenten Etten-Leur, Rucphen en Zundert

De bovengenoemde 4 verschillende samenwerkingen in de regio op het gebied van leerplicht vinden elkaar frequent in het ingevoerde functioneel overleg. Het functioneel overleg stimuleert de onderlinge samenwerking en bevordert regionale afstemming.

Anderzijds vindt er in de regio samenwerking plaats met externe netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving.

Inleiding 2/2

Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten worden in de praktijk niet afgebakend door gemeentegrenzen. Daarom is intergemeentelijke samenwerking van groot belang om er effectief tegen te kunnen optreden. De speerpunten zijn het verminderen en voorkomen van het schoolverzuim, het handhaven van de leerplicht, het recht op onderwijs en het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Door het werken in flexibele teams van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders, het harmoniseren van werkwijzen en de samenwerking met netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving is het RBL West-Brabant (RBL) goed aangehaakt bij ontwikkelingen rond de decentralisaties.

Missie

Iedere West-Brabantse jongere zonder startkwalificatie zit op een passende school, is op weg naar een startkwalificatie, of wordt begeleid naar de voor hem of haar hoogst haalbare startpositie in de maatschappij. Dit doen we niet alleen. Daarvoor is samenwerking op bestuurlijk, beleids- en uitvoerend niveau nodig. De inspanningen van de trajectbegeleiders richten zich zowel op oude (langer dan een jaar geleden gestopt) als op nieuwe voortijdig schoolverlaters. Doel is deze jongeren waar mogelijk terug te leiden naar school. De banden met scholen zijn versterkt door het invoeren van vaste contactpersonen vanuit het RBL en door het creëren van (deeltijd)werkplekken op de scholen.

Visie

We leveren daarvoor individueel maatwerk binnen de kaders van de leerplichtwet en RMC-wetgeving en doen daarbij een beroep op de verantwoordelijkheid van jongeren, ouders, scholen en relevante netwerkpartners in het sociaal domein.

Kernwaarden

Recht op onderwijs, transparantie, gelijke kansen, integriteit, respect voor het individu en samenwerken met anderen zijn daarbij onze kernwaarden.

De kwaliteitsslag van RBL West-Brabant: meer rust, maar nog een weg te gaan

Met de uitbreiding van het team van RBL West-Brabant is de formatie eindelijk op orde. Dat brengt rust, maar vooral op beleidsmatig niveau is er nog veel werk aan de winkel. Teamleider Josieke Borsten, coördinator Sabina Bakkers en projectaanjager Mariëtte de Bruijn vertellen over de kwaliteitsslag die het team heeft ingezet én over de uitdagingen die er nog liggen.

Klik [hier](#) om het volledige artikel te lezen.

Leeswijzer

In dit jaarverslag wordt voornamelijk op het niveau van werkprocessen gerapporteerd. Een werkproces is een term die gebruikt wordt in het Jeugd Volg Systeem (JVS), het systeem waarin alle interventies worden geregistreerd die voor jongeren gedaan worden.

We werken met 18 verschillende soorten werkprocessen, zoals de werkprocessen 'Absoluut verzuim' en 'Informatie en advies'. Soms is een werkproces in een kwartier afgehandeld, maar veel vaker gaat het om een investering van een uur. Het aantal contacten wisselt ook, dit kunnen er enkele zijn tot wel 40 contactmomenten met leerling, ouders, school en netwerkpartners.

Dit jaarverslag is een dynamisch pdf-bestand. Door middel van verschillende knoppen kunt u gemakkelijk door het document bewegen om snel bij de informatie te komen die voor u interessant is.

In de groene balk onderaan iedere pagina staan de volgende twee knoppen weergegeven.

Inhoud:

Laatst bekeken pagina:

De peildatum voor de jongerenaantallen die in dit verslag genoemd worden, met name onder 'Doelgroep', is 31-07-2020.

Als in dit jaarverslag wordt gesproken over werkprocessen dan gaat het om de werkprocessen waaraan is gewerkt in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. De aanduiding '-' in de tabellen betekent 0 of geen.

Bij de meeste tabellen en grafieken staat een knop zodat u kunt doorklikken naar een overzicht op gemeenteniveau.

Gegevens per gemeente:

Samenvatting

Het aantal jongeren is gedaald in de regio. Op peildatum 31 juli 2020 waren er in de regio van het RBL 139.803 jongeren tussen de 5 en 23 jaar (2019: 141.046).

In schooljaar 2019-2020 zagen we door de veranderde situatie vanwege corona een daling van het aantal verzuimmeldingen. Deze daling was zichtbaar bij zowel kinderen en jongeren onder de 18, als jongeren boven de 18. In de eerste periode vanaf maart 2020 was veel verzuim gerelateerd aan corona en daarmee geoorloofd. Wij kregen van de overheid de opdracht om tijdelijk niet te handhaven. Er zijn wel meldingen gedaan, veel preventief, omdat leerlingen uit beeld dreigden te raken tijdens de periode van onderwijs op afstand. Daarbij was de rol van de leerplichtambtenaar vooral gericht op verbinding maken tussen de gezinnen en scholen en kijken hoe de leerling weer onderwijs kon volgen.

Het aantal meldingen was door de coronacrisis lager dan in de voorgaande jaren. Daar tegenover zien we meer werkprocessen Informatie en advies. Deze zijn opgestart n.a.v. contact met scholen en ouders over hoe om te gaan met de nieuwe situatie. Er is dus niet minder contact geweest, alleen was de rol van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders in deze periode anders.

Leerplichtige leerlingen zonder schoolinschrijving blijven in onze regio de hoogste prioriteit houden. We streven er immers naar dat alle jongeren tot 18 jaar op school zitten, tenminste tot het moment waarop de startkwalificatie is behaald. Samen met onze lokale samenwerkingspartners stelt de leerplichtambtenaar alles in het werk om absoluut verzuim op te lossen.

De meest gebruikte vrijstelling in deze regio blijft de **vrijstelling op grond van artikel 5 onder c, het volgen van onderwijs op een school in het buitenland.** Ruim 850 kinderen wonen wel in deze regio, maar volgen in het buitenland (met name in België) onderwijs.

In onze regio zien we dat het aantal voortijdig schoolverlaters **gestegen is van 1,82% naar 2,08%**. Het landelijk percentage is gestegen van 1,90% naar 2,02%.

Er is afgelopen schooljaar veel focus geweest op het begeleiden van de leerling/jongere naar een andere opleiding of naar werk. We hebben in de gehele regio afgelopen schooljaar sterk ingezet op de begeleiding van de 'nieuwe' voortijdig schoolverlaters. **De afgelopen jaren was het percentage vsv'ers steeds onder het landelijk gemiddelde. Inmiddels is het gestegen naar nét boven het landelijke percentage.**

We hebben meer ingezet en gefocust op voortijdig schoolverlaten. Het aantal werkprocessen voor RMC trajectbegeleiding is gestegen van 1.588 naar 1.823. We hebben met veel jongeren contact gehad om te kijken of ze begeleiding konden gebruiken bij het zoeken naar een opleiding of werk. Het aantal vsv'ers is ook gestegen. Niet alleen in onze regio, maar ook het landelijk percentage.

Door actieve benadering en samenwerking met de partners onderwijs, zorg en arbeidsmarktbeleid **willen we het aantal voortijdig schoolverlaters zonder werk verminderen** en daarmee jeugdwerkloosheid voorkomen.

We werken lokaal samen met externe lokale netwerkpartners op het terrein van passend onderwijs, jeugdbeleid en participatiewetgeving.

Binnen het onderwijs worden de jongeren in een kwetsbare positie tijdig in beeld gebracht om ze **zowel individueel als in groepsverband** in zelfredzaamheid en sociale- en arbeidsvaardigheden **te trainen**.

Doelgroep RBL West-Brabant

Deze tabellen betreffen het aantal jongeren van 5 tot 23 jaar van de 16 gemeenten die bij de gemeenschappelijke regeling zijn aangesloten. De peildatum is 31-07-2020. Er is een daling van het aantal jongeren in onze regio; van 141.046 in 2019, naar 139.803 in 2020, met 1.243 jongeren. Er is een algemene daling in het aantal kinderen en jongeren en het aantal leerlingen in het SO, VSO en MBO stijgt.

Type onderwijs van laatste schoolinschrijving	31-07-2019	31-07-2020
Primair onderwijs*	54.669	54.338
Speciaal onderwijs	1.599	1.608
Voortgezet speciaal onderwijs	1.378	1.386
Voortgezet onderwijs	31.335	30.000
Middelbaar beroepsonderwijs	11.884	12.278
Geen schoolinschrijving	40.181	40.193
Totaal	141.046	139.803

* Het Speciaal Basisonderwijs (SBO) wordt in dit jaarverslag, zoals in de wetgeving (Wet Primair Onderwijs (WPO) en Wet Expertise Centra (WEC)) is aangegeven, gerekend tot de categorie Primair Onderwijs (PO).

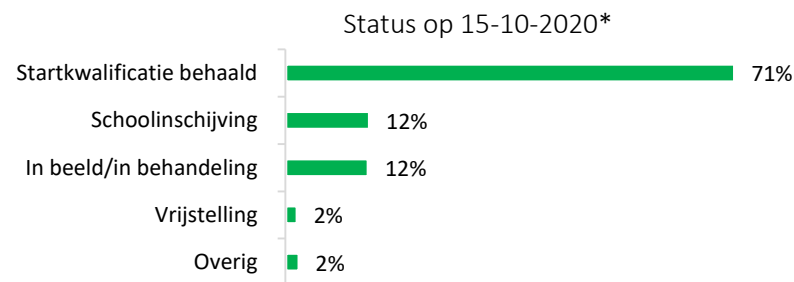
gegevens per gemeente

Status	31-07-2019	31-07-2020	Geen schoolinschrijving 31-07-2020
Leerplichtig	88.408	87.261	4.050
Kwalificatieplichtig	7.971	7.818	1.364
Boven leerplichtig*	14.645	14.121	6.228
Startkwalificatie behaald**	30.022	30.605	28.551
Totaal	141.046	139.803	40.193

* 18-23 jarigen die onderwijs volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald

** vwo-, havo- of mbo-diploma op niveau 2 of hoer

gegevens per gemeente

*Van de personen die op 31-07-2020 geen schoolinschrijving hadden, was dit op 15-10-2020 de situatie. Veel jongeren hadden dus een startkwalificatie of inschrijving.

Wist je da...

De **48** leerplichtambtenaren, trajectbegeleiders en administratief medewerkers onder het RBL West-Brabant hebben in het schooljaar 2019-2020 gewerkt aan **26.323** werkprocessen, waarvan **12.229** door de Leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders. Er zijn **11.381** brieven verstuurd, meer dan **32.485** contacten via email en social media verwerkt, **9.875** telefoongesprekken en zo'n **3.494** gesprekken met leerlingen en/of ouders. Daarnaast namen we in de regio het afgelopen schooljaar deel aan **1.508** externe overleggen.

Leerplicht en kwalificatieplicht

verzuim

vrijstelling

thuiszitters

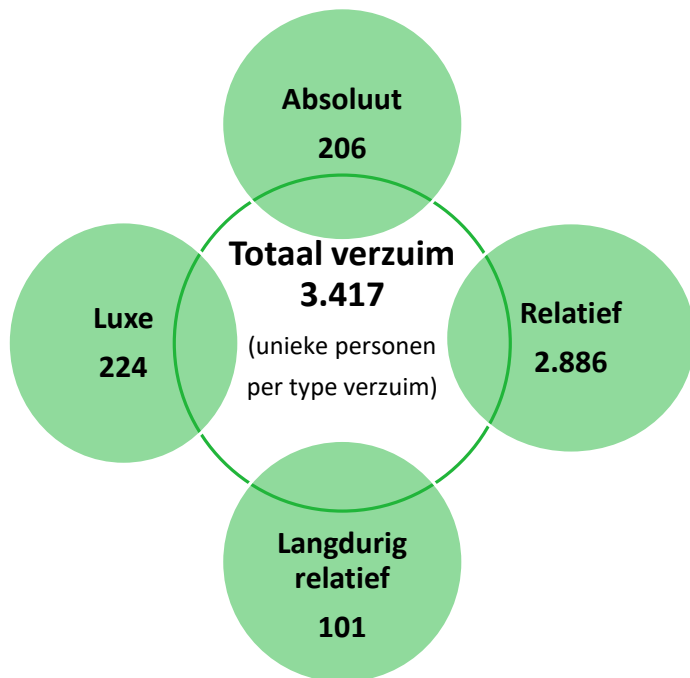

overig

Verzuim

3.417

jongeren in onze regio hebben één of meer (types) verzuimmeldingen (2018-2019: 3.752)

Het RBL benadrukt het belang van het melden van verzuim. Alle medewerkers van het RBL West-Brabant zetten in op een betere registratie en melding door de scholen. Frequent contact met en bezoek aan de scholen is één van de voorwaarden om het verzuim goed in beeld én geregistreerd te krijgen.

Het aantal werkprocessen is hoger dan het aantal leerlingen. Dit betekent dat er in sommige gevallen sprake was van meerdere verzuimmeldingen bij één leerling.

We onderscheiden de volgende types verzuim:

- Absoluut:** leer- of kwalificatieplichtige leerling zonder schoolinschrijving
- Relatief:** leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en verzuimt zonder geldige reden (les- of praktijktijd)
- Langdurig relatief:** leer- of kwalificatieplichtige leerling met schoolinschrijving en er is sprake van ongeoorloofd verzuim dat langer dan vier weken duurt
- Luxe:** leer- of kwalificatieplichtige leerling gaat zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie

3,99% = verzuimpercentage relatief en luxe verzuim

Dit is de verhouding tussen het aantal leerlingen van 5 tot 18 jaar en het aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim. Bij 3,99% van alle leerlingen in onze regio is dus sprake geweest van relatief en/of luxe verzuim. (2018-2019: 4,45%)

gegevens
per
gemeente

Bij alle vormen van het bij RBL te melden verzuim is sprake van een daling. Dit heeft te maken met de veranderde situatie door corona. In de eerste periode vanaf maart 2020 was veel verzuim gerelateerd aan corona en daarmee geoorloofd. Er zijn meldingen gedaan, veel preventief, omdat leerlingen uit beeld dreigden te raken tijdens de periode van onderwijs op afstand. Daarbij was de rol van de leerplechtambtenaar vooral gericht op verbinding maken tussen de gezinnen en scholen en kijken hoe de leerling weer onderwijs kon volgen. In het algemeen gaat de aandacht steeds vaker naar het verlenen van zorg en begeleiding waarbij handhaving ook noodzakelijk blijft.

De Methodische aanpak schoolverzuim geeft aan dat hulpverlening vóór handhaving moet komen. Als verzuim niet verwijtbaar lijkt omdat er te veel problemen spelen, wordt vaker besloten geen proces-verbaal op te maken.

Absoluut verzuim

211

werkprocessen 'absoluut verzuim' die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2018-2019: 288).

De meest voorkomende uitstroomreden is: (terug) naar school.

Vanaf hier gaat het niet meer om het aantal jongeren in West-Brabant maar om het aantal werkprocessen dat door het RBL West-Brabant in behandeling werd genomen.

Leerplichtige leerlingen zonder schoolinschrijving hebben de hoogste prioriteit. De leerplichtambtenaar zal alles in het werk stellen om absoluut verzuim op te lossen. De leerplichtambtenaar heeft de mogelijkheid om sanctionerend op te treden indien ouders en leerlingen niet voldoen aan de verplichtingen uit de Leerplichtwet door een proces-verbaal op te maken tegen de ouders. Steeds vaker wordt op een andere manier dan met sanctionerend optreden geprobeerd de leerling (samen met de lokale partners) terug naar school te leiden, via begeleiding of inschakeling van de juiste hulpverlening.

Onderstaande tabel geeft weer hoe meldingen van absoluut verzuim door leerplichtambtenaren zijn afgerond.

Uitstroomreden	2018-2019	2019-2020
(Terug) naar school	91	88
Afgedaan	5	1
Heeft vrijstelling (aangevraagd)	86	28
Verhuisd	47	39
Anders*	59	55
Totaal	288	211

*Anders: Hieronder vallen de volgende uitstroomredenen: hoogst haalbare bereikt, onterechte melding, MBO niveau 2 niet haalbaar, onderzoek BRP (basisregistratie personen) en overdracht naar de trajectbegeleider RMC vanwege het bereiken van de 18-jarige leeftijd.

gegevens
per
gemeente

Er is sprake van **absoluut verzuim** als een leer-/kwalificatieplichtige jongere niet op een school staat ingeschreven. Leerlingen van 5 tot 18 jaar moeten naar school zolang ze geen startkwalificatie hebben behaald. Als een leerling niet naar school gaat zonder geldige reden, dan is dat een overtreding van de Leerplichtwet.

De centrale regionale administratie verwerkt administratief veel absoluut verzuimmeldingen. De administratie gaat na of een brief verzonden moet worden wanneer een kind geen inschrijving blijkt te hebben en handelt zaken af waardoor de leerplichtambtenaren in de regio worden ontlast. Ook schrijft de administratie ouders aan van kinderen die binnenkort 5 jaar worden en nog geen schoolinschrijving hebben. In het verleden werden ouders aangeschreven vanuit een werkproces absoluut verzuim bij het bereiken van de leerplichtige leeftijd. Door ze net daarvoor aan te schrijven, wordt eerder een beroep op vrijstelling gedaan. Deze proactieve inzet van de regionale administratie leidt tot eerdere duidelijkheid omtrent de schoolinschrijving of een mogelijk beroep op vrijstelling. Verder hebben wij te maken met een relatief grote groep leerlingen die in België op school zit, met name in de gemeenten langs de grens. Ook die ouders krijgen een informatiebrief, voor de start van het nieuwe schooljaar over de verlening van de vrijstelling van inschrijving in Nederland. Sinds twee jaar wordt in september en belactie gehouden waarbij ouders werd gevraagd de stukken zo spoedig mogelijk in te leveren. Dit heeft geleid tot een daling in het aantal werkprocessen verzuim.

Cijfers waarstaatjegemeente.nl

Vaak wordt voor cijfers over o.a. absoluut verzuim ook gekeken naar waarstaatjegemeente.nl. Die aantallen komen niet overeen met de aantallen in dit jaarverslag. In het jaarverslag wordt gekeken naar het aantal afgehandelde werkprocessen. De informatie op waarstaatjegemeente.nl is gebaseerd op de artikel 25 rapportage oftewel leerplichttelling. Dat betreft het aantal personen waarbij sprake is geweest van vrijstelling, verzuim, proces-verbaal of thuiszitten.

Relatief verzuim

3.664 werkprocessen 'Relatief verzuim' die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2018-2019: 4.128)

1.198 waarschuwingen afgegeven vanwege relatief verzuim

118 afdoeningen ingezet vanwege relatief verzuim

In deze tabel staat het aantal werkprocessen gespecificeerd naar het type onderwijs dat de leerling volgde. Bij de afhandeling van verzuimmeldingen wordt gewerkt volgens de Methodische aanpak schoolverzuim (MAS). Hierbij staat niet de strafrechtelijke aanpak centraal, maar wordt primair ingezet op preventie en (vrijwillige) jeugdhulp. In maart gingen de scholen dicht vanwege corona en kregen wij de opdracht om tijdelijk niet te handhaven. Hierdoor was tijdelijk geen sprake meer van ongeoorloofd verzuim. Dit is terug te zien in het aantal werkprocessen en afdoeningen relatief verzuim.

Onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	286	481
Speciaal onderwijs	19	42
Voortgezet speciaal onderwijs	232	176
Voortgezet onderwijs	2.434	1.975
Middelbaar beroepsonderwijs	1.117	965
Soort onderwijs niet aangeduid	40	25
Totaal	4.128	3.664

gegevens
per
gemeente

Corona als aanjager: "Het beeld van leerplicht en RMC is eindelijk bijgesteld"

"We komen eindelijk van het spookbeeld af dat onze mensen alleen maar willen verhinderen dat je op vakantie kunt gaan wanneer het jou uitkomt. Volgens mij is dat beeld echt bijgesteld. Het is veel duidelijker geworden dat onze leden zich inzetten om het recht op ontwikkeling en onderwijs te beschermen."

Klik [hier](#) om het volledige interview met Carry Roozmond van Ingrado te lezen.

Er is sprake van **relatief verzuim** als een leer-/kwalificatieplichtige jongere wel in een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Relatief verzuim is de officiële benaming in de leerplichtwet voor spijbelen. De school zelf blijft verantwoordelijk voor de behandeling van het korter durende relatief verzuim.

Een afdoening is een maatregel waarmee de Leerplichtwet kan worden gehandhaafd. Afdoeningen zijn gebonden aan regels van het Openbaar Ministerie. Afhankelijk van de situatie kunnen de volgende afdoeningen worden toegepast: waarschuwing, Halt-verwijzing of het opmaken van een proces-verbaal. Halt-verwijzingen en processen-verbaal worden altijd besproken met het Openbaar Ministerie. Er zijn minder leerlingen dan werkprocessen: sommige leerlingen hebben meerdere afdoeningen op hun naam (recidive).

Afdoeningen	2018-2019	2019-2020
Proces-verbaal	135	57
Aanvullend proces-verbaal	31	12
Proces-verbaal met melding SVB	-	1
Verwijzing Halt	117	60
Totaal	283	130
Leerlingen met werkproces(sen)	246	118

gegevens
per
gemeente

Verzuim leidt niet altijd tot een proces-verbaal, vaak wordt er een waarschuwing gegeven aan de jongere. Dit kan een mondelinge of schriftelijke waarschuwing zijn zonder een gesprek, of een schriftelijke waarschuwing na een gesprek met de jongere.

1.198

waarschuwingen 'Relatief verzuim'
(2018-2019: 1.708)

gegevens
per
gemeente

Ervaringen scholen en RSV Breda

“Als school werken wij altijd samen met de leerplichtambtenaar preventief aan verzuim. We vinden het recht op onderwijs een groot recht, dus we vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk kinderen naar school kunnen komen. Als je goed contact hebt met de leerplichtambtenaar, dan is dat in coronatijd niet anders. Daarnaast zijn wij gebeld door Marieke Richters, vanuit haar coördinerende rol bij RBL West-Brabant. Zij vroeg hoe het ging, waar wij tegenaan liepen en of wij de kwetsbare leerlingen in beeld hadden. Dat vond ik heel netjes.

Toen de scholen dicht moesten, hebben we geprobeerd om het onderwijs zo laagdrempelig mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door niet alleen werkpakketjes, maar ook chromebooks aan de leerlingen uit te delen. En we zorgden dat we zicht hielden op de leerlingen. Je kunt niet achter de voordeur kijken of een leerling daadwerkelijk aan het onderwijsprogramma deelneemt, maar je kunt wél in gesprek blijven. Bij de ene leerling kostte dat meer moeite dan bij de ander. Als ouders bijvoorbeeld geen Nederlands spraken en wij het vermoeden hadden dat een brief of mail niet werd gelezen, dan werd er contact gezocht met een oudere zus of broer. Uiteindelijk zijn we erin geslaagd om alle leerlingen in beeld te houden. Daar lag ook de focus: in contact blijven. Die visie deelden wij met RBL West-Brabant.”

Paulien Machgeels, directeur Kbs de Parel in Breda

“Al zolang ik zorgcoördinator ben, heb ik te maken met leerplichtambtenaar Monique Plouvier. We hebben wekelijks meerdere keren contact en kunnen het samen goed vinden. Dat werkt in ons beider voordeel. We zitten overal goed bovenop. Toen de scholen dicht gingen, heeft Monique meteen gevraagd of ze ergens in kon ondersteunen. Online lesgeven was wel even wennen, want dat deden wij als docenten allemaal op onze eigen manier. Maar gelukkig deden de leerlingen gewoon mee. Ook nu, in het nieuwe schooljaar, heb ik nog steeds wekelijks contact met Monique. Hoe loopt het, dreigen er leerlingen buiten de boot te vallen? We hebben een goede verzuimregistratie. De leerlingbegeleiders houden per week het verzuim in de klassen bij en spreken de mentoren aan als dat nodig is. Als ik me zorgen maak of verzuim wil bespreken, dan bel of app ik Monique. Ik meld verzuim ook altijd bij DUO, maar doordat we zo goed onderling contact hebben, gaat alles zoveel sneller. Als de overheid weer nieuwe maatregelen aankondigt, dan is de kans groot dat Monique even bij mij informeert: hoe doen jullie dit en kan ik iets betekenen? Dat werkt heel fijn. Alles staat of valt met korte lijntjes. Daar ben ik echt van overtuigd.”

Birgit de Roij-Matheijssen, zorgcoördinator horeca bij De Rooi Pannen

“In maart gingen de scholen dicht. Vanaf de eerste week is er een wekelijks overleg opgestart tussen de beide samenwerkingsverbanden passend onderwijs (po en vo) met de teamleider en de vangnetcoördinator van RBL West-Brabant. We bespraken in eerste instantie hoe de communicatie tussen de verschillende partijen zou lopen: scholen, schoolbesturen, gemeenten, leerplichtambtenaren en veiligheidsregio's. Toen de communicatielijnen helder waren, hebben we met name de opvang van de meest kwetsbare leerlingen op de scholen (de noodopvang) nauwgezet gevolgd.

De leerplichtambtenaren onderhielden contacten met de scholen en jeugdzorgaanbieders om de jeugdhulp zo goed mogelijk door te kunnen laten lopen. Knelpunten werden besproken in het wekelijks overleg. Het belangrijkste knelpunt was het niet kunnen detecteren van de verblijfplaats van een aantal leerlingen. Waren zij in het land? En hoe was de thuissituatie?

De informatievoorziening vanuit RBL verliep prima. We zijn als samenwerkingsverbanden goed op de hoogte gehouden en gebleven over het verzuim van de leerlingen, de noodopvang en de ondernomen acties.”

Frank Hessels, directeur RSV Breda e.o. (VO)

Luxe verzuim

224 werkprocessen 'Luxe verzuim' die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2018-2019: 277)

106 waarschuwingen afgegeven vanwege luxe verzuim

52 afdoeningen ingezet vanwege luxe verzuim

We weten uit ervaring dat in een gemeente waar het luxe verzuim als speerpunt onder de aandacht wordt gebracht een reactie ontstaat. De ene school gaat daardoor strakker beleid voeren en staat steeds minder verlof buiten de vakantie toe. Andere scholen gaan meer zelf beslissen en melden minder bij de leerplichtambtenaar. Dit is wettelijk toegestaan. Als het gaat om een verlofaanvraag van minder dan 10 dagen, dan ligt de beslissingsbevoegdheid bij de directie van de school. Over verlofaanvragen van meer dan 10 dagen beslist de leerplichtambtenaar. Wordt er zonder toestemming buiten de schoolvakanties verzuimt, dan spreken we van luxe verzuim.

In deze tabel is het aantal luxe verzuimers vermeld naar het type onderwijs dat de leerling volgde. Het aantal werkprocessen luxe verzuim is gedaald met 64. De meldingen hebben over het algemeen vooral betrekking op één dag voor of één dag na de vakanties. Dit jaar was dit met name rond de zomervakantie 2019 en de kerstvakantie. Anders dan in andere jaren werd er rond de meivakantie en voor de zomervakantie minder gemeld, waarschijnlijk omdat er minder mensen op vakantie gingen door corona.

Onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs	172	161
Speciaal onderwijs	1	2
Voortgezet speciaal onderwijs	1	2
Voortgezet onderwijs	91	52
Middelbaar beroepsonderwijs	10	7
Soort onderwijs niet aangeduid	2	-
Totaal	277	224

gegevens per gemeente

Er is sprake van **luxe verzuim** als een leer-/kwalificatieplichtige jongere zonder toestemming van de schooldirecteur of leerplichtambtenaar tijdens de schoolperiode met vakantie gaat.

In principe is een vakantie tijdens de schoolperiode niet toegestaan, tenzij de ouders vanwege hun beroep of bedrijf niet in de schoolvakantie op vakantie kunnen. De ouders moeten in zo'n geval toestemming vragen voor verlof.

In deze tabel is te zien welke afdoeningen zijn ingezet bij werkprocessen luxe verzuim. Bij luxe verzuim zijn de ouders de eerstverantwoordelijken.

Afdoeningen	2018-2019	2019-2020
Proces-verbaal	54	52
Aanvullend proces-verbaal	-	-
Totaal	54	52
Leerlingen met werkproces(sen)	54	52

gegevens per gemeente

Verzuim leidt niet altijd tot een proces-verbaal, vaak wordt er een waarschuwing gegeven aan de jongere. Dit kan een mondelinge of schriftelijke waarschuwing zijn zonder een gesprek, of een schriftelijke waarschuwing na een gesprek met de jongere.

106 waarschuwingen 'Luxe verzuim' 2018-2019: 132

gegevens per gemeente

Vrijstelling

1.237 jongeren hebben een **vrijstelling van inschrijving** (2018-2019: 1.210)

De **meest gebruikte vrijstelling** in de regio (met name Baarle-Nassau, Roosendaal, Woensdrecht, Zundert) is **artikel 5 onder c**, vanwege het volgen van onderwijs op een school in het buitenland. Dit zijn voornamelijk scholen in België, waar kinderen uit de grensstreek naartoe gaan.

De Leerplichtwet 1969 definieert een aantal gronden waarop vrijstelling van de leerplicht van rechtswege ontstaat of mag worden verleend. De gronden lopen uiteen van lichamelijke of psychische belemmeringen om volledig dagonderwijs te volgen, tot bezwaar tegen de richting van de school of het op een andere manier volgen van voldoende onderwijs. Bij de behandeling van een vrijstelling wordt altijd gekeken naar de reden van de aanvraag en het onderwijsbelang van het kind. Daarnaast stemt de leerplichtambtenaar af met het samenwerkingsverband PO of VO, omdat zij het beste zicht hebben op wat mogelijk nog wel kan op het gebied van onderwijs. En wordt afgestemd met het Sociaal Domein van de gemeente. Een vrijstelling kan worden afgegeven voor (een gedeelte van) een schooljaar. In onderstaande tabel staan leerlingen die een vrijstelling van inschrijving hadden.

We hebben de afgelopen jaren gezocht naar de manier waarop we het hoge aantal vrijstellingen artikel 5 onder c zo vlot mogelijk ontvangen en kunnen verwerken. Sinds 2018 houden we in september een belactie waarbij de ouders worden benaderd die de formulieren nog niet hadden ingeleverd. Hierdoor hebben we steeds meer formulieren binnen de gestelde termijn binnen en hoeven we ieder jaar minder ouders te benaderen bij de belactie.

	2018-2019	2019-2020
Artikel 3a vervangende leerplicht 14 jarigen	2	-
Artikel 3b vervangende leerplicht laatste leerplichtige jaar	2	1
Artikel 5 onder a vrijstelling van inschrijving op een school wegens lichamelijke of psychische ongeschiktheid	252	277
Artikel 5 onder b vrijstelling van inschrijving op een school wegens bezwaar tegen de richting van het onderwijs	31	35
Artikel 5 onder c vrijstelling van inschrijving op een school wegens inschrijving op een school in het buitenland	854	857
Artikel 5a trekkende bevolking	3	3
Artikel 15 vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs	66	64
Totaal	1.210	1.237

gegevens
per
gemeente

Langdurig relatief verzuim (thuiszitters) 1/2

101 personen waarbij 'Langdurig relatief verzuim' is gemeld die door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen (2018-2019: 125)

83% van de thuiszitters in deze regio zat langer dan 3 maanden thuis in schooljaar 2019/2020.

In ongeveer 70% van de gevallen is het thuiszitten binnen het schooljaar opgelost.

De voornaamste redenen voor thuiszitten hebben te maken met psychische klachten of gedrags- of gezinsproblematiek.

In deze tabel is het aantal langdurig relatief verzuimers (voorheen thuiszitters) vermeld naar het type onderwijs dat de leerling volgde. Deze West-Brabantse jongeren zaten op enig moment 4 weken of langer ongeoorloofd thuis. In de meeste gevallen is het thuiszitten binnen het schooljaar opgelost.

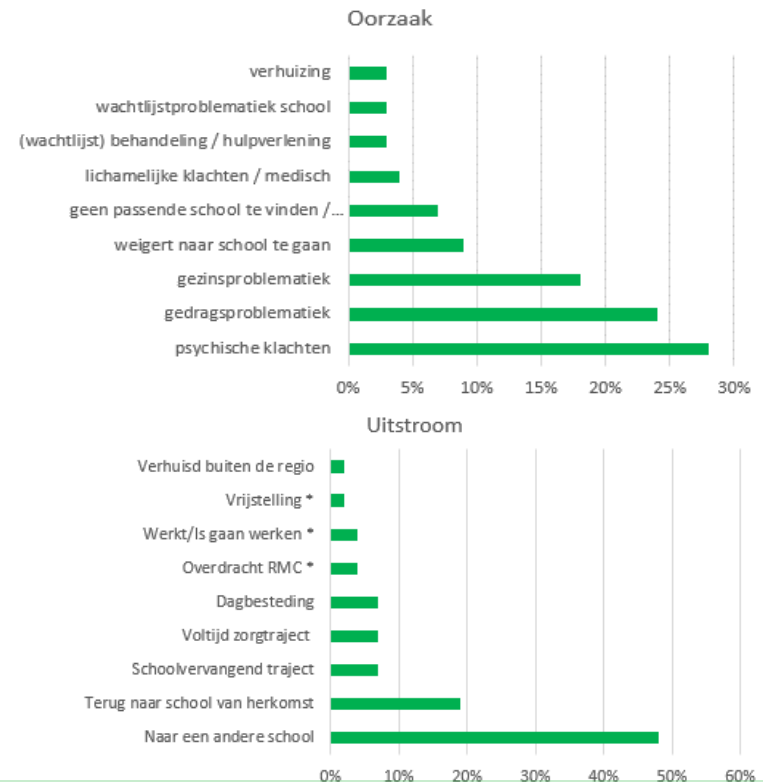
De cijfers in deze tabel zijn gebaseerd op de artikel 25 rapportage, oftewel de leerplichttelling. Deze hebben dan ook een andere peildatum, namelijk 02-10-2020 in plaats van 31-07-2020 zoals bij andere tabellen in dit jaarverslag.

Onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Primair onderwijs (incl. SBO)	21	18
Voortgezet speciaal onderwijs	33	24
Voortgezet onderwijs	69	53
Middelbaar beroepsonderwijs	2	6
Totaal gemelde langdurig relatief verzuimers	125	101
Totaal opgelost (incl. 18 jaar geworden of verhuisd)	80	72
Actuele langdurig relatief verzuimers	44	29

gegevens per gemeente

Er is sprake van langdurig relatief verzuim (voorheen thuiszitter) als een leer-/kwalificatieplichtige jongere staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en deze ongeoorloofd langer dan 4 aaneengesloten weken niet bezoekt.

Overig

In deze tabel zijn de overige leerplicht werkprocessen vermeld die zijn afgehandeld door de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders. Werkprocessen die alleen administratief zijn afgehandeld, zijn hier niet in meegenomen.

Onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Zorgadviesteam serieuze zorgsignalen die mogelijk gaan leiden tot verzuim of uitval (voorheen 'Zorg en preventie')	506	450
Informatie en advies vragen van diverse aard die beantwoord worden	2.296	2.748
Monitoring 18- indien na afsluiting van een werkproces toch behoefte is een tijdje de vinger aan de pols te houden (voorheen 'Nazorg').	320	238
Dreigende verwijdering meldingen van school dat een leerling verwijderd dreigt te worden, waardoor mogelijk schooluitval ontstaat	49	28
Verlof gewichtige omstandigheden meer dan 10 dagen Verlofaanvragen van meer dan 10 schooldagen wegens gewichtige omstandigheden artikel 11 onder g van de Leerplichtwet 1969	25	23
Zomeractie jongeren benaderen die tussen wal en schip dreigen te raken bij de overstap van VO naar MBO	208	159
Totaal werkprocessen	3.404	3.646
Totaal leerlingen	2.784	2.933

gegevens
per
gemeente

Ook in deze tabel zien we een daling bij bijna alle *soorten* werkprocessen. Alleen het werkproces informatie en advies is meer gebruikt dan het jaar ervoor. Het totaal aantal werkprocessen is gestegen.

Ook dit heeft te maken met de veranderde situatie door corona. De stijging van het aantal werkprocessen informatie en advies heeft te maken met contact dat er met scholen of ouders is geweest over hoe om te gaan met de nieuwe situatie. Soms was er (nog) geen sprake van ongeoorloofd verzuim, maar werd er alleen informatie opgevraagd.

Leerrecht in coronatijd: "De jongeren staan altijd centraal"

Gedurende het schooljaar 2019-2020 raakte de wereld in de ban van het coronavirus. Daarmee veranderde ook de rol van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders van RBL West-Brabant. "We waren al meer gericht op zorg en hulpverlening, maar die preventieve rol werd *nóg* belangrijker," vertelt teamleider Josieke Borsten. "Het was keihard werken, maar onze mensen hebben het wél gedaan. Ze stelden zich wendbaar en flexibel op om het werk anders vorm te geven en hebben continu de verbinding gezocht. Met scholen en ketenpartners, maar ook vooral met elkaar en met jongeren. Daar mogen we als team enorm trots op zijn."

Ook coördinator Sabina Bakkers zag veel veranderen toen het coronavirus uitbrak.

Klik [hier](#) om het volledige artikel te lezen.

Regionaal Meld- en Coördinatiepunt en VSV

VSV cijfers van
OCW

RMC
trajectbegeleiding

overig

Voortijdig
schoolverlaters

JIKP

OnMyWay

RMC trajectbegeleiding

1.708

Jongeren (18+) in onze regio hebben **begeleiding** gehad van een leerplichtambtenaar of trajectbegeleider in het schooljaar 2019-2020 (2018-2019: 1.469)

Er is afgelopen schooljaar veel focus geweest op het begeleiden van jongeren naar een andere opleiding of naar werk. We hebben in de gehele regio sterk ingezet op de begeleiding van de 'nieuwe' voortijdig schoolverlaters, met als positief gevolg dat jongeren in elke gemeente actief zijn begeleid. Met de invoering van nieuwe maatregelen Voorkomen voortijdig schoolverlaten (vsv) krijgt de begeleiding van deze doelgroep ook de komende periode een krachtige impuls. Het accent ligt niet alleen op het behalen van de startkwalificatie, maar ook op het begeleiden van kwetsbare jongeren zonder startkwalificatie naar kansrijkere posities in de maatschappij.

Uitstroomreden na begeleiding door leerplichtambtenaar/trajectbegeleider	2018-2019	2019-2020
Geen doelgroep meer: jongeren die 23 zijn geworden, buiten de regio zijn verhuisd, startkwalificatie hebben behaald	54	64
Tijdelijk niet plaatsbaar: jongeren die tijdelijk niet in staat zijn onderwijs te volgen, bijv. omdat er eerst hulpverlening nodig is, ze de taal nog onvoldoende beheersen of een schoolvervangend traject volgen.	198	231
Werk	427	571
Onterechte melding: jongeren bij wie kort na de melding bleek dat er toch sprake was van een schoolinschrijving of startkwalificatie	277	239
Aangemeld bij opleiding: jongeren die al zijn aangemeld voor een opleiding voor het komende schooljaar, maar nog geen schoolinschrijving hebben	226	212
Begeleiding beëindigd, zonder opgaaf van reden door cliënt	258	351
Opleiding (continuering of andere)	148	155
Totaal aantal werkprocessen	1.588	1.823

“Vangnet en ketenaanpak centraal in West-Brabantse VSV-aanpak”

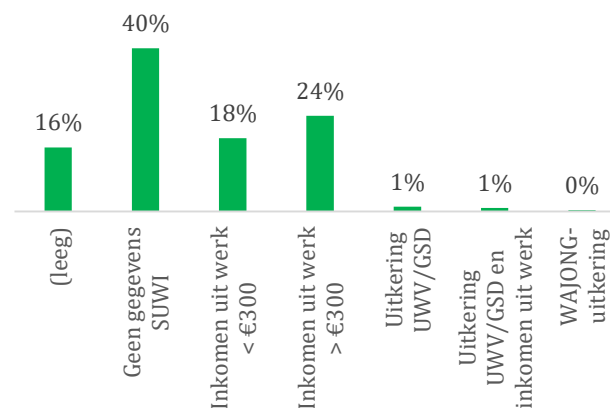
In [dit artikel](#) blikken RMC-coördinator Marieke Bart (namens de gemeenten) en Marina Smits (namens het onderwijs) terug op het VSV programma van de afgelopen vier jaar, vertellen over de VSV-taskforce corona en delen de plannen voor de komende periode.

635 RMC-trajecten zijn preventief opgestart terwijl er nog sprake was van een schoolinschrijving
 ❖ *Schooljaar 2018-2019: 403*

gegevens per gemeente

SUWI prioriteit

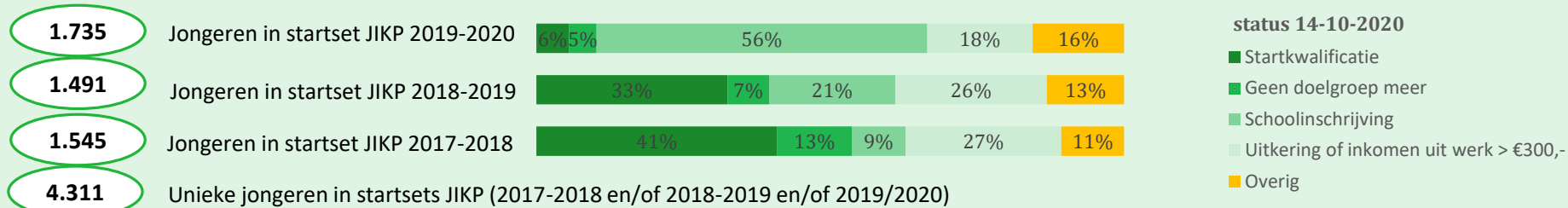
(aantal unieke jongeren = 343)

gegevens per gemeente

Jongeren in kwetsbare positie (JKP)

status 14-10-2020

- Startkwalificatie
- Geen doelgroep meer
- Schoolinschrijving
- Uitkering of inkomen uit werk > €300,-
- Overig

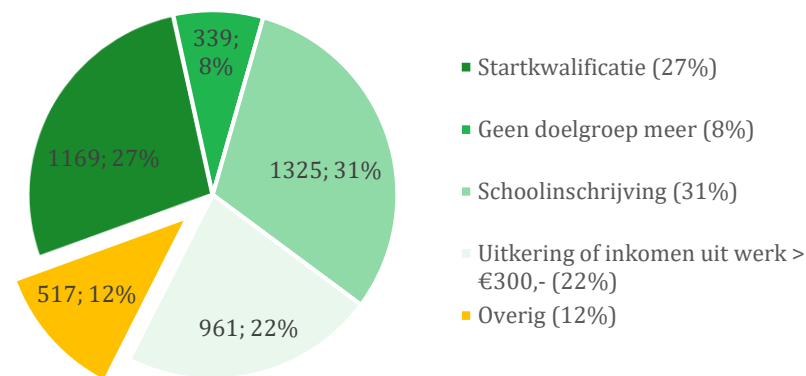
De minister van OCW wil voor jongeren in kwetsbare positie de risico's op uitval beperken en passende begeleiding voor deze jongeren versterken. Daarom hebben burgemeesters en wethouders sinds 1 januari 2017 de taak om de doelgroep jongeren in kwetsbare positie te volgen. Deze taak is bij de RMC belegd.

De startset JIKP die jaarlijks in november geleverd wordt door het ministerie van OCW wordt gebruikt als bron voor de te monitoren jongeren. De startset bevat jongeren die op 1 oktober van een jaar (t) schoolgaand zijn en onderwijs volgen in het VMBO-BB, PRO, VSO of MBO1 en op 1 oktober van het volgende jaar (t+1) zitten in MBO1, MBO2 of het onderwijs hebben verlaten. Deze jongeren zitten in de leeftijdsgroep 16 tot en met 22 jaar, waarbij de peildatum 1 oktober van (t+1) is.

Reguliere vsv'ers die uitvallen binnen het MBO en ooit tot de kwetsbare doelgroep behoorden, blijven we zien als jongeren in een kwetsbare positie totdat ze 23 zijn geworden of een startkwalificatie hebben behaald (bron: standaard monitor JIKP van Ingrado versie 3.0 december 2019). Deze doelgroep gaan we 4 keer per jaar monitoren.

We gebruiken de startset JIKP van DUO. Daarnaast hebben we een **werkproces Kwetsbare Jongeren** om de totale groep te monitoren. Dit gebruiken we preventief voor jongeren die uitstromen uit PRO VSO, al voordat ze in de startset van DUO zitten. Naar deze groep gaan we niet voortdurend brieven sturen, maar wel monitoren dat er nazorg verleend blijft door de partij bij wie dat hoort. Of we nemen ze mee in de groepsaanpak vanuit RBL West-Brabant, OnMyWay (zie ook pagina 21).

Startset JIKP (N=4.311)

Bovenstaande grafiek laat de status van de jongeren uit de startsets JIKP zien op peildatum 14-10-2020.

Jongeren uit de categorie 'overig' worden benaderd door een leerplichtambtenaar of trajectbegeleider.

Het merendeel (80%) uit de categorie 'overig' heeft op 14-10-2020 de DUO status VSV. Deze jongeren zijn of worden binnenkort benaderd volgens de vsv aanpak.

Twee procent heeft de DUO status 'vrijstelling'.

De overige 18% heeft de status 'geen vsv'. Deze jongeren zijn al benaderd of worden benaderd, maar op een andere wijze dan de vsv jongeren.

Overig

In deze tabel zijn de overige RMC-werkprocessen vermeld die zijn afgehandeld door de trajectbegeleiders.

Werkprocessen die alleen administratief zijn afgehandeld, zijn hier niet in meegenomen.

Onderwijssoort	2018-2019	2019-2020
Verzuim 18+ Verzuim door 18+-ers door de school gemeld aan het RBL	1.766	1.398
In beeld VSV'ers (18+) die niet bereikbaar zijn of aangeven niet begeleid te willen worden, worden gemonitord en periodiek benaderd	72	81
Overstap leerlingen welke dreigen uit te vallen bij de overstap van Voortgezet Onderwijs naar Middelbaar Beroepsonderwijs	67	55
Totaal werkprocessen	1.905	1.534
Totaal leerlingen	1.382	1.192

gegevens
per
gemeente

Het afgelopen jaar is onverminderd aandacht besteed aan verzuim onder leerlingen van 18 jaar en ouder. We brengen een duurzame beweging op gang die bijdraagt aan preventie van Verzuim 18+ en van voortijdig schoolverlaten.

Leerlingen die dreigen uit te vallen bij de overstap van voortgezet onderwijs naar middelbaar beroepsonderwijs volgen we in een apart werkproces: 'overstap'. We borgen hiermee een juiste vervolgstap naar MBO.

Ook bij de 18+-ers is een daling te zien in het aantal verzuimmeldingen. Ook bij deze groep heeft dit te maken met de veranderde situatie door corona. Scholen hebben leerlingen gemeld die geen lessen op afstand volgden. Onze trajectbegeleiders hebben bij deze jongeren deurbezoeken afgelegd of ze telefonisch benaderd om te kijken wat er nodig was om ze weer onderwijs te laten volgen.

On my way

20 Jongeren in onze regio hebben **deelgenomen aan On my Way** in het schooljaar 2019/2020.

Als je 18 jaar bent, ben je niet meer wettelijk verplicht een startkwalificatie te behalen. Je mag dan ook gaan werken als je geen startkwalificatie hebt. Maar omdat je mogelijkheden op de arbeidsmarkt beter zijn als je wel een startkwalificatie hebt, stimuleren wij jongeren tot 23 jaar om deze toch te behalen en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Tijdens het programma On my Way kunnen jongeren tussen de 18 en 23 jaar (zonder startkwalificatie) deelnemen aan een traject van 8 dagen in 4 weken.

Ze volgen een gevarieerd en actief programma waarin jongeren aan de slag gaan met workshops om erachter te komen wie ze zijn, wat ze willen, wat ze kunnen en wat de eerste stap richting toekomst kan zijn.

Kijk voor meer informatie op de website: www.omwwb.nl

Schooljaar	Aantal deelnemers
2016/2017	85
2017/2018	66
2018/2019	38
2019/2020	20

In het schooljaar van 2018/2019 zijn er in de regio Oost (Breda, Oosterhout, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Rucphen, Drimmelen, Moerdijk, Alphen-Chaam, Zundert en Etten-Leur) 5 groepen gestart en dat is ook het uitgangspunt. In de Regio West (Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht) waren er minder aanmeldingen. Dat heeft verschillende oorzaken. Meerdere jongeren hebben gekozen voor werk, nadat de arbeidsmarkt was aangetrokken (schooljaar 2018/2019). De jongeren die zijn uitvallen en thuis op de bank komen te zitten hadden over het algemeen meerdere problemen waardoor ze nog niet klaar waren voor een volgende stap. Met name psychische problematiek speelt hierin een grote rol. In die gevallen is eerst zorg nodig voordat een volgende stap gemaakt kan worden.

Daarnaast draaiden de trajectbegeleiders gesprekken op het MBO waarbij meer aandacht was voor een preventieve aanpak, wat er toe heeft geleid dat jongeren overstapten naar een andere opleiding.

Voortijdig schoolverlaters

(lokale cijfers RBL West-Brabant)

4.029* jongeren (18 t/m 22 jaar) wonen in onze regio zonder startkwalificatie en schoolinschrijving (2018-2019: 4.624), waarvan:

1.622

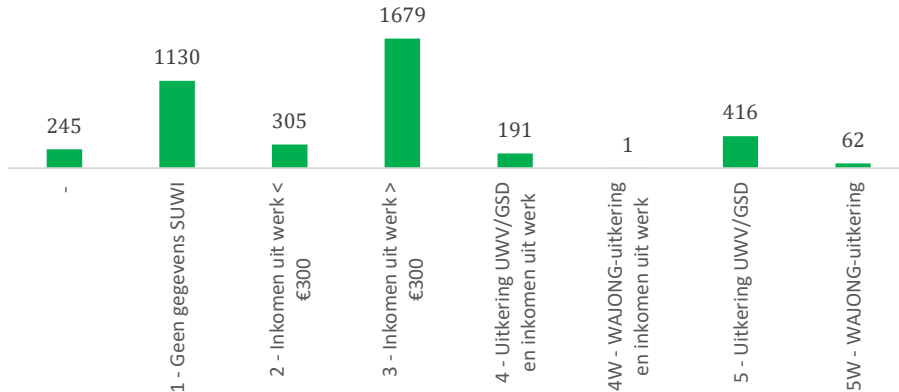
jongeren in schooljaar 2019-2020 in beeld kwamen zonder schoolinschrijving en startkwalificatie en daarmee als dreigend voortijdig schoolverlater actief zijn benaderd om te voorkomen dat ze definitief vsv'er worden. (2018-2019: 1.871)

1.086 jongeren van 13 t/m 22 jaar zijn **nieuwe vsv'er in de DUO-meting**: dit zijn jongeren die op 01-10-2018 een schoolinschrijving hadden en op 01-10-2019 geen schoolinschrijving meer hebben en geen startkwalificatie hebben behaald (Bron: DUO RMC Factsheet Convenantjaar 2016-2017). Zie voor meer informatie over deze groep de [volgende pagina](#).

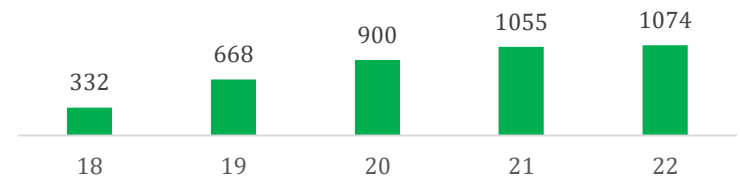
2.407

jongeren **vóór** schooljaar 2019-2020 in beeld kwamen zonder schoolinschrijving en startkwalificatie (2018-2019: 2.753).

Prioriteit SUWI op 14-10-2020 (N = 4.029)

Leeftijd op 14-10-2020 (N = 4.029)

* 996

van de bovenvermelde vsv'ers hebben **nooit eerder een schoolinschrijving gehad** volgens de informatie van DUO.

Zij worden daarom door DUO ook niet als vsv'er gezien. (2018-2019: 1.268)

Het grootste deel van deze jongeren woont in de gemeenten Breda (29%), Steenbergen (12%) en Roosendaal (12%). Het gaat met name om arbeidsmigranten, buitenlandse studenten en vluchtelingen. Ruim één op de vijf van deze groep heeft de Roemeense (21%) of Poolse nationaliteit (21%).

De meeste jongeren hebben zich vrij recent in deze regio gevestigd: datum inschrijving in Nederland: 33% in 2020, 37% in 2019 en 15% in 2018.

Ook deze jongeren worden door RBL benaderd om na te gaan wat hun situatie is en of er begeleiding nodig is.

VSV-cijfers van het Ministerie van OCW

Het Ministerie van OCW investeert onverminderd in het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. De aandacht van het ministerie van OCW voor voortijdig schoolverlaten is gecontinueerd in de periode 2017-2020.

Met een financiële impuls van ongeveer gelijke omvang als de voorgaande jaren zal het aantal vsv'ers teruggebracht worden naar landelijk maximaal 20.000 per jaar. De samenwerking tussen de scholen en het RBL West-Brabant en de maatregelen uit het programma 'Iedereen op z'n plek in West-Brabant' dragen er aan bij dat we het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terugdringen. De grootste groep voortijdig schoolverlaters had als laatste schoolinschrijving een onderwijsinstelling voor middelbaar beroepsonderwijs (MBO). Bij het verder terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters is daar nog de meeste winst te behalen.

	Totaal RMC-regio 34: West-Brabant	Aantal vsv'ers	% vsv	VO	MBO
2005-2006	52.939	2.306	4.4%	729	1.577
2008-2009	53.672	1.826	3.4%	486	1.340
2011-2012	53.730	1.644	3.1%	493	1.151
2012-2013	53.373	1.077	2.0%	176	901
2013-2014	53.814	1.053	2.0%	169	884
2014-2015	53.990	960	1.8%	164	796
2015-2016	53.580	875	1.6%	139	736
2016-2017	54.155	954	1.8%	154	800
2017-2018	53.830	981	1.8%	153	828
2018-2019	53.250	1.108	2.1%	154	954

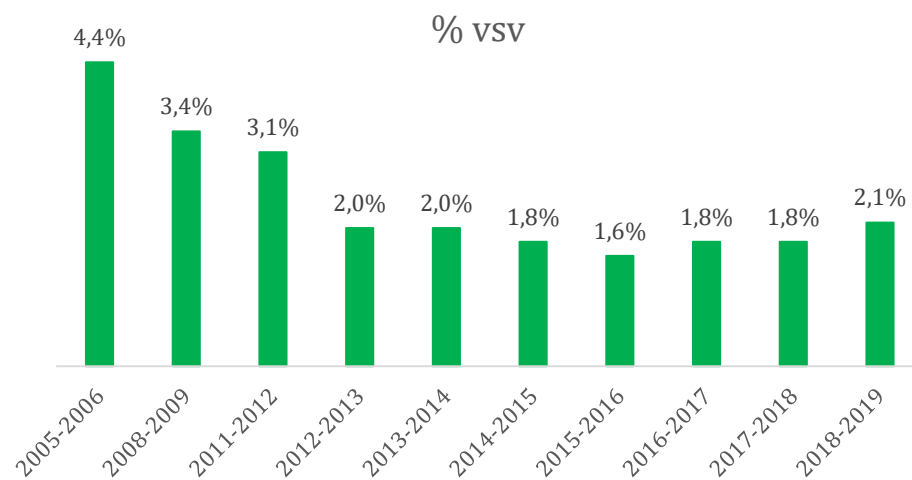
Het landelijk percentage in schooljaar 2018/2019 is 2,02%. Het Ministerie van OCW heeft een landelijk doelstelling van jaarlijks maximaal 20.000 vsv'ers tot 2024.

gegevens per gemeente

Het landelijk percentage is de afgelopen jaren gestegen. Het percentage van RBL West-Brabant is een paar jaar gelijk gebleven, maar ook nu gestegen. Zie eventueel voor meer info:

<https://www.onderwijsincijfers.nl/kengetallen/onderwijs-algemeen/leerlingen-en-studenten/prestaties-voortijdig-schoolverlaten>

NB: Met ingang van schooljaar 2016-2017 wordt door het ministerie voor de berekening van de vsv-cijfers (als gevolg van een kwaliteitsslag) gebruik gemaakt van een volledig geautomatiseerde bestandskoppeling in ons datawarehouse. Dit heeft geleid tot een opwaartse correctie van het landelijk aantal. Door deze verschillende rekenmethodes is een één-op-één vergelijking van de cijfers met eerdere jaren niet geheel mogelijk.

Terugblik en speerpunten in de regio 1/4

TEAM WEST

“Corona zorgt voor onzekerheid, maar maakt ook creatief”

Eind 2019 besloten de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen en Woensdrecht de netwerksamenwerking voort te zetten. De vijf gemeenten werken elk vanuit hun eigen standplaats, maar vanuit een gezamenlijke aanpak en visie aan het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim. Coördinator Sabina Bakkers blikt terug op het afgelopen schooljaar.

Hoe is het schooljaar verlopen?

“We zijn gestart met het evalueren van onze netwerksamenwerking. We kwamen tot de conclusie dat die samenwerking zo goed bevalt, dat we die op dezelfde manier zullen voortzetten. We hebben een nieuw convenant opgesteld, waarin een aantal afspraken zijn aangescherpt. Zo moest een nieuwe leerplichtambtenaar voorheen in elk van de vijf gemeenten beëdigd worden. In het nieuwe convenant hebben de burgemeesters elkaar een volmacht gegeven, zodat een nieuwe medewerker alleen nog in de gemeente van zijn of haar standplaats beëdigd hoeft te worden. Zo zijn er een aantal efficiëncyslagen gemaakt.”

Hoe veranderde jullie rol vanaf maart?

“Gaandeweg het schooljaar werden we geconfronteerd met corona. Dat maakte alles anders. Vanuit ons vakgebied hebben we in eerste instantie vooral ingezet op de contacten met scholen en het zorgen voor de verbinding. Zijn alle leerlingen in beeld? Hoe kunnen wij jouw school ondersteunen? De situatie was voor iedereen nieuw. We hebben continu gekeken naar de situatie. Eerst gingen de scholen dicht, toen weer open of gedeeltelijk open. We hebben steeds gekeken: waar hebben we mee te maken en hoe gaan we ermee om? Dat is de rest van het schooljaar zo gebleven.”

Hoe was het contact met leerlingen en ouders tijdens de lockdown?

“Gesprekken werden niet meer op school gevoerd, maar telefonisch of digitaal. In plaats van huisbezoeken legden we deurbesoeften af. In het begin was dat vreemd. Als je met leerlingen of ouders in een spreekkamer zit of bij een leerling thuis afsprekt, dan zie je ook de houding en de non-verbale communicatie. Je krijgt veel meer mee. Een deurbeszoek voelt niet altijd fijn, omdat je soms persoonlijke vragen stelt. Daar hebben we een weg in gevonden, bijvoorbeeld door gevoelige informatie op een andere manier te bespreken. Maar ik vraag me weleens af of we dingen hebben gemist die we anders wél hadden meegekregen.”

Wisten scholen jullie goed te vinden?

“Jazeker, zowel voor advies als voor hulp bij het niet kunnen bereiken van gezinnen wisten scholen ons prima te vinden. We hebben jarenlang ingezet op een nauwe samenwerking met de scholen en zochten elkaar al intensief op. Daar plukken we nu de vruchten van.”

Wat zijn speerpunten voor de komende tijd?

“Corona brengt veel onzekerheid met zich mee. De komende tijd hebben we vooral aandacht voor de gevolgen. Die kennen we nu nog niet. Maar in het mbo hebben we afgelopen schooljaar bijvoorbeeld veel groenpluk gezien: mbo-studenten die nog voor het behalen van hun niveau 4-diploma van school werden ‘geplukt’ met een baanaanbod. Wat betekent de coronatijd voor deze jongeren? Behouden zij hun baan of komen zij op straat te staan? Daar zullen we speciale aandacht voor moeten hebben, zodat we de jongeren terug kunnen begeleiden naar het onderwijs of naar een nieuwe werkplek, mochten zij hun baan verliezen.”

Welke les neem je mee uit deze periode?

“Voor een grote groep leerlingen is de coronatijd heel vervelend geweest. Leerachterstanden liggen op de loer. Maar deze tijd boort ook creativiteit en nieuwe kansen aan, bijvoorbeeld als het gaat om het geven van online onderwijs. Er zijn leerlingen die juist goed gefloreerd hebben bij het onderwijs op afstand. Jongeren die moeite hebben met sociale vaardigheden bijvoorbeeld, of die snel last hebben van prikkels in de klas. Dus het heeft twee kanten. Ik hoop dat we voor de toekomst het beste van beide werelden (onderwijs in de klas en op afstand) kunnen combineren, zodat jongeren een aanbod krijgen dat zo goed mogelijk bij ze past. Misschien gaan de ervaringen met online onderwijs ook iets bieden voor thuiszitters die al langere tijd niet meer naar school gaan. Hoe mooi zou het zijn als we deze groep met onderwijs op afstand kunnen verleiden om toch weer voorzichtig stapjes te gaan maken richting een startkwalificatie? Zo kan deze vervelende tijd ook iets moois opleveren.” ■

Terugblik en speerpunten in de regio 2/4

ETTEN-LEUR, ZUNDERT EN RUCPHEN

“Corona heeft ons een kijkje achter de voordeur gegeven”

Leerplichtambtenaren Simone van Broekhoven (gemeente Rucphen), Susanne Marijnissen (gemeente Etten-Leur) en Aukje Mulder (gemeente Zundert) hadden hun samenwerking afgelopen schooljaar graag willen formaliseren, maar vanwege corona is de formele bekrachtiging er nog niet van gekomen. Toch blijven ze elkaar opzoeken. Juist nu.

In maart gingen de scholen dicht. Hoe was dat voor jullie?

Susanne Marijnissen: “We hebben het heel druk gehad. We zijn grotendeels bezig geweest met het opsporen en benaderen van leerlingen en ouders waar de school geen contact mee kon krijgen of die niet deelnamen aan het online onderwijs. We kwamen erachter dat sommige jongeren niet beschikten over internet of een laptop. Maar we ontdekten ook veel verborgen leed. Soms hing ik een uur aan de telefoon met ouders en bleek er thuis van alles te spelen waar de school niets van afwist. Sommige ouders konden hun kinderen onvoldoende helpen vanwege hun eigen problemen. Voor sommige leerlingen is school dan juist die veilige haven waarin ze even kunnen ontsnappen aan alle problemen thuis. Het heeft ons een kijkje achter de voordeur gegeven.”

Aukje Mulder: “We ontdekten soms zorgelijke situaties. In sommige gezinnen liepen de spanningen op, omdat iedereen op elkaars lip zat. Daarnaast past thuisonderwijs of online onderwijs niet alle jongeren. Juist bij kwetsbare jongeren ligt een achterstand op de loer. Dat vind ik zorgelijk.”

Simone van Broekhoven: “Voor scholen was het ook zoeken. Tijdens de lockdown moesten zij ineens op een andere manier onderwijs verzorgen. Sommige scholen hebben de slag naar digitaal onderwijs snel gemaakt, voor andere heeft het even geduurd voordat ze daar een weg in hadden gevonden.”

Hoe veranderde jullie werkwijze?

Simone van Broekhoven: “In Rucphen kreeg ik een coördinerende rol toebedeeld tussen zorg, onderwijs en gemeente. Ik had veel contact met de jeugdprofessionals en belde sowieso elke week met de basisscholen. Zo kon er snel actie ondernemen worden als dat nodig was.”

Susanne Marijnissen: “In Etten-Leur lag de coördinatie voor de noodopvang bij het CJG. Maar met name jongeren uit zorgmijdende gezinnen zijn niet altijd bekend bij het CJG. Daardoor zijn niet alle jongeren in beeld bij de jeugdprofessionals. Als leerplichtambtenaren kunnen wij deurbezoeken afleggen. Soms bleek digitaal onderwijs door de thuissituatie geen optie en hebben wij alsnog kunnen regelen dat jongeren een plekje kregen bij de noodopvang op school.”

Aukje Mulder: “In de media is het woord ‘leerplicht’ nog nooit zo vaak gevallen als tijdens de lockdown. Maar onze belangrijkste taak is de bescherming van het leerrecht. Als een school dicht gaat of een jongere geen online onderwijs kan volgen, dan is het recht op onderwijs in het geding en doen wij er alles aan om de jongere te helpen.”

Waar gaat de aandacht de komende tijd naartoe?

Susanne Marijnissen: “Het aantal thuiszitters neemt toe. Dat is een landelijke ontwikkeling, en dat zien we ook in onze regio. We blijven tegen dezelfde problemen aanlopen, zoals de wachtlijsten bij jeugdhulp en speciaal onderwijs. Sommige kinderen vallen buiten de boot omdat er geen passende onderwijsplek voor ze is.”

Simone van Broekhoven: “Of ze moeten er ver voor reizen, maar dan zijn er soms discussies over leerlingenvervoer. Dat blijft een bottleneck.”

Aukje Mulder: “Wij komen achter de voordeur, bij gezinnen thuis. We zijn een bron van informatie, bijvoorbeeld over armoedebeleid of drugsverslaving. Wij kunnen ook dwarsverbanden leggen. We kennen niet alleen leerling X op school A, maar we weten ook dat in dezelfde straat veel meer jongeren wonen waar wij bij betrokken zijn en die elkaar kennen. Gelukkig weten collega’s in Zundert de leerplichtambtenaar wel te vinden. Maar in veel gemeenten zou veel meer gebruik gemaakt kunnen worden van onze kennis, denk ik.”

Terugblik en speerpunten in de regio 3/4

NIVEAU 2

“Goed contact met scholen is nóg belangrijker geworden”

De niveau 2-gemeenten Breda, Oosterhout, Moerdijk, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Geertruidenberg en Drimmelen hebben de uitvoering van de leerplichttaken ondergebracht bij het RBL West-Brabant in Breda. Trajectbegeleider Pauline van Swaal en leerplichtambtenaar en trajectbegeleider Margot Vogels blikken terug op een ongewoon schooljaar.

Hoe is het schooljaar verlopen?

Margot Vogels: “Het jaar begon niet anders dan anders. In feite was de situatie tot maart te vergelijken met andere jaren. Maar toen kwam corona. De scholen gingen dicht, leerlingen kregen onderwijs op afstand en wij mochten de rest van het schooljaar niet meer handhaven. Dat vroeg om een andere manier van werken. Alhoewel: we werkten al langer volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), een aanpak waarbij primair wordt ingezet op preventie en zorg. Toch kan bij aanhoudend verzuim handhaving soms nodig zijn om een jongere in beweging te krijgen. Maar handhaven kon niet meer.”

Pauline van Swaal: “Gesprekken konden niet meer doorgaan op locatie, maar we ontdekten het videobellen. Dat bleek ook iets op te leveren: tijdwinst. Waar ik normaal gesproken op een dag door de hele regio reis – van een huisbezoek in Baarle-Nassau tot een gesprek bij de gemeente in Oosterhout – bleef ik nu aan de keukentafel zitten.”

Wat betekende dat voor jullie rol?

Margot Vogels: “De samenwerking met scholen werd nog belangrijker. Normaal gesproken zijn wij regelmatig op scholen te vinden, waardoor we zichtbaar zijn en eerder signalen opvangen. Van docenten werd in deze periode natuurlijk ook meer gevraagd, dus het melden van verzuim had niet

de hoogste prioriteit. Dat is begrijpelijk, maar wij hadden die meldingen wél nodig om ons werk te kunnen doen. Dat was niet altijd makkelijk.”

Pauline van Swaal: “We voerden videogesprekken met jongeren. Dat bood ook nieuwe mogelijkheden. Zo sprak ik een jongere die een afspraak zou maken met een psycholoog, maar dat nog niet had gedaan. Ik stelde voor om op te hangen, zodat zij een psycholoog kon bellen. Tien minuten later belde ik terug en had zij een afspraak gemaakt. Dat had ze nooit gedaan als ik tegenover haar had gezeten. Dan was het veel te eng geweest.”

Welke effecten merken jullie?

Pauline van Swaal: “In maart zou een groep van acht jongeren starten met OnMyWay, een programma dat jongeren zonder startkwalificatie helpt om een plan van aanpak te maken richting school of werk. Voor een online variant bleek geen animo te zijn, dus het programma kon niet doorgaan. Heel jammer! Daarnaast duurde het soms lang voordat jongeren wisten of een baan door kon gaan. Een jongen zou bijvoorbeeld in maart starten als badmeester, maar vervolgens mocht het zwembad niet open gaan.”

Margot Vogels: “Voor jongeren die geen laptop hebben of geen Nederlands spreken, was het niet altijd mogelijk om online lessen te volgen. Dat is wel een zorg geweest. En nog steeds. Maar er zijn ook jongeren die juist gebaat zijn bij digitaal onderwijs. Zo bleek het voor een jongere met autisme juist heel goed te werken om vanachter zijn computer lessen te volgen, omdat hij thuis veel minder prikkels kreeg. Daar kunnen we ook van leren. Ik denk dat er meer maatwerk nodig is. Als online onderwijs zo goed werkt voor een bepaalde groep leerlingen, waarom zouden scholen dat dan niet vaker aanbieden?”

Hoe was het contact met ketenpartners?

Margot Vogels: "Zelf heb ik lange tijd bij jeugdzorg gewerkt, dus ik heb een goed netwerk. Ik weet de mensen te vinden. Ik denk dat dat voor veel collega's geldt. We hebben geïnvesteerd in een goede samenwerking met scholen en andere partners. Dat is in deze tijd heel waardevol, want je loopt partners niet meer zomaar tegen het lijf. Je moet elkaar echt opzoeken."

Waar gaat de aandacht de komende tijd naartoe?

Pauline van Swaal: "Hoe efficiënt online afspraken ook zijn, persoonlijk vind ik face-to-face-ontmoetingen nog altijd krachtiger. De komende tijd zal ik samen met jongeren gaan onderzoeken wat een goede verhouding is tussen online gesprekken en offline contact."

Margot Vogels: "Vorig schooljaar zijn vrijwel alle leerlingen overgegaan, zonder dat ze goed getoetst konden worden. Misschien dat niet iedereen het hogere niveau aankan. Dat gaan we dit jaar zien. Een andere zorg zijn mogelijke leerachterstanden die jongeren tijdens de lockdown hebben opgelopen. Daar hebben we nadrukkelijk aandacht voor. We willen schooluitval voorkomen en het recht op onderwijs beschermen. Daar blijven we ons voor inzetten." ■

Terugblik en speerpunten in de regio 4/4

ALTENA

Korte lijnen en maatwerk als kracht van de gemeente Altena

In 2019 zijn Aalburg, Werkendam en Woudrichem gefuseerd tot de nieuwe gemeente Altena. Leerplichtambtenaren en RMC-trajectbegeleiders werken in deze jonge gemeente nauw samen met jeugdconsulenten en jongerenwerkers. Een aanpak die volgens leerplichtambtenaar en RMC-trajectbegeleider Renate van Dortmont dit schooljaar duidelijk haar meerwaarde heeft bewezen. “Dankzij de korte lijnen met scholen en de juiste inzet met ketenpartners zijn we de bijzondere coronaperiode in Altena goed doorgekomen. Alle leerlingen zijn in beeld gebleven.”

Wat valt op aan de cijfers van het afgelopen schooljaar?

“Het was natuurlijk een bijzonder schooljaar vanwege de coronacrisis. Dat verklaart de afname van het aantal waarschuwingen en meldingen van relatief schoolverzuim. Ook toen de scholen weer open gingen, mochten leerplichtambtenaren niet handhavend optreden. Sinds de start van het nieuwe schooljaar mag dit wel weer. Verder laten de jaarcijfers over het algemeen weinig opvallends zien ten opzichte van voorgaande jaren. De cijfers ten aanzien van luxe verzuim en voortijdig schoolverlaters zijn ongeveer gelijk gebleven.”

In maart gingen de scholen dicht. Hoe was dat voor jullie?

“Jongeren kregen in die periode thuisonderwijs of onderwijs op afstand. Als scholen er niet in slaagden om contact te krijgen met een leerling, dan gingen wij op deurbezoek. In veel gevallen is het contact met school vervolgens hersteld. Soms wisten ouders bijvoorbeeld niet dat docenten contactmomenten hadden gepland met leerlingen via videobeldiensten zoals Zoom of Teams.

In een enkel geval hebben we in overleg met de school besloten dat het beter was om een leerling toch naar school te laten komen om de vaste structuur aan te houden. Of omdat de thuissituatie geen thuisonderwijs toeliet. Maar het is ook voorgekomen dat er in een gezin meer aan de hand bleek te zijn. In zo’n geval hebben we opgeschaald en is er bijvoorbeeld jeugdhulp ingezet.”

Wat voor problematiek gaat er schuil achter schoolverzuim?

“Achter schoolverzuim schuilt vaak een diepgaandere problematiek. We zien bijvoorbeeld veel jongeren met een autismespectrumstoornis (ASS), soms gecombineerd met een game- of middelenverslaving. Ook gedragsproblematiek en echtscheidingsproblematiek komen vaak voor. Dat zijn belangrijke redenen waarom leerlingen vastlopen in het onderwijs.”

Hoe wordt schoolverzuim tegengegaan?

“Bij een verzuimmelding gaan we in gesprek met een jongere. Het liefst op school, omdat een jongere daar hoort te zijn. Dankzij het goede contact met scholen kunnen we meestal snel in actie komen. Hoe langer een leerling thuiszit, hoe groter de kans dat een jongere uitvalt. Als een jongere gewend is om tot diep in de nacht te gamen en laat op te staan, dan wordt het steeds lastiger om die vicieuze cirkel te doorbreken. Zeker als er meer speelt in de thuissituatie. In zo’n geval hebben we onze ketenpartners echt nodig. Daarom is het fijn dat we in Altena niet alleen samen optrekken met jongerenwerkers en jeugdconsulenten in team Jeugd, maar ook nauw samenwerken met andere partners, zoals participatie- en Wmo-consulenten. Zo kunnen we snel schakelen.”

Waar gaat de aandacht de komende tijd naartoe?

“De gemeente Altena heeft regiogelden toegekend gekregen voor het uitvoeren van projecten rond voortijdig schoolverlaters. Daarmee kunnen we bestaande projecten uitbreiden en de kennis die de regio heeft opgedaan, inzetten binnen de gemeente Altena. Zo kunnen we bijvoorbeeld kwetsbare jongeren die zonder diploma zijn uitgevallen op school, actief benaderen en intensief begeleiden. We willen deze jongeren helpen om alsnog een startkwalificatie te behalen of een passende baan te vinden, zodat zij een duidelijk doel voor ogen krijgen en gemotiveerd raken. Het uiteindelijke doel is dat zij zelfstandig een inkomen kunnen genereren.”

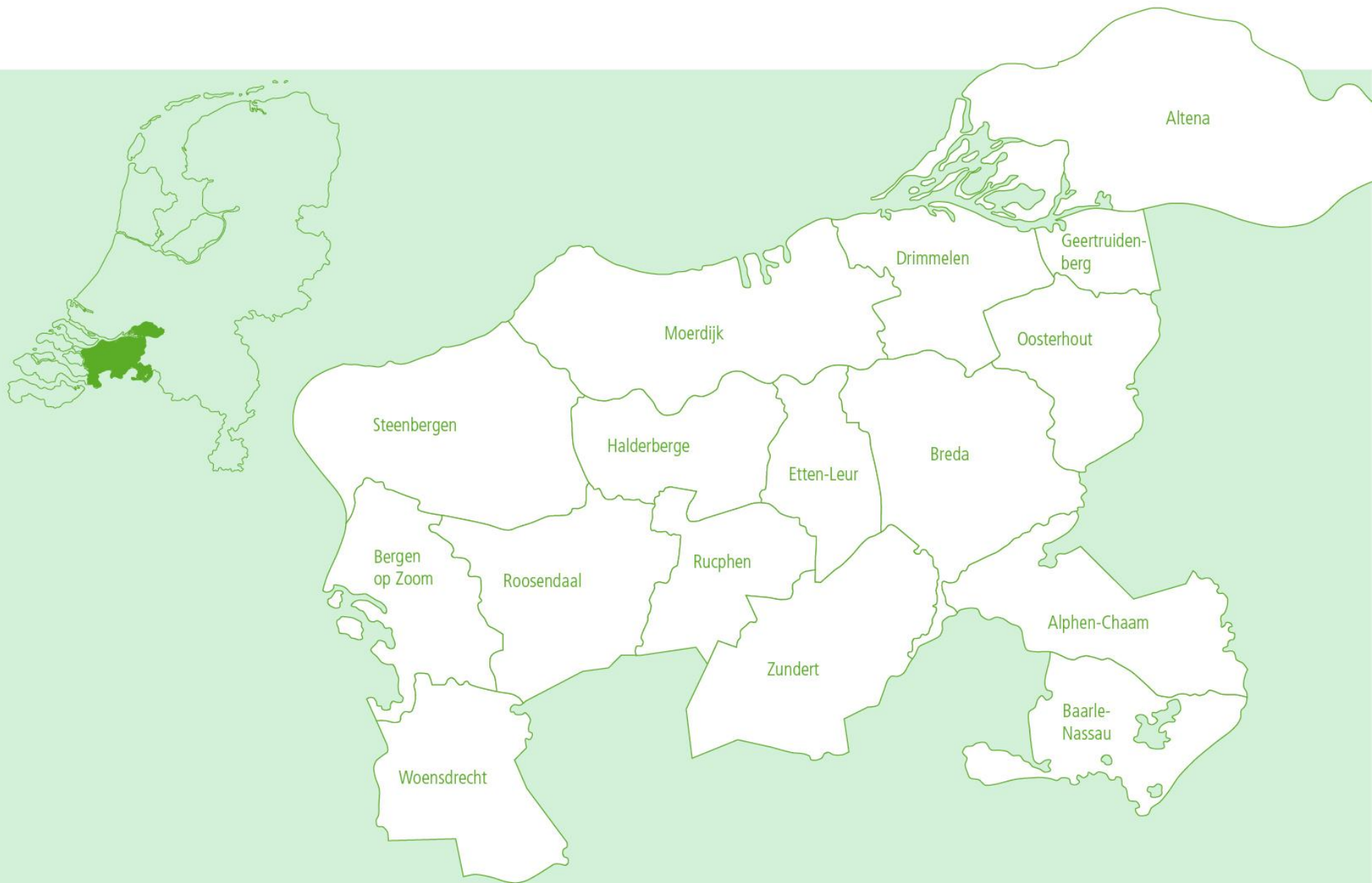
Waarom is dat zo belangrijk?

“Nelson Mandela zei ooit: ‘Education is the most powerful weapon to change the world.’ Met onderwijs kun je écht het verschil maken. Dankzij de korte lijntjes met de scholen en de integrale aanpak in de gemeente Altena kunnen we jongeren maatwerk bieden. Als een startkwalificatie niet haalbaar is, kan dat ook een werk- of zorgtraject zijn. Uiteindelijk wil iedereen zo zelfstandig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij. Dat vergroot ook je zelfwaardering. Dat gun ik iedere jongere.” ■

Tabellen uitgesplitst per gemeente

Aantal jongeren, 5-23 jaar naar leerplichtstatus, 30-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2019 2020
Leerplichtig	1.233	7.935	748	8.130	23.036	3.178	5.958	2.801	3.527	4.563	6.809	298	9.184	2.343	2.719	2.500	2.299	87.261
Kwalificatieplichtig	118	673	68	726	1.940	310	516	244	326	435	651	27	849	206	274	235	218	7.816
Startkwalificatie behaald	438	2.634	224	2.572	9.642	1.143	1.657	837	1.223	1.516	2.171	18	3.126	859	851	760	934	30.605
Boven leerplichtig	154	1.055	109	1.427	3.728	551	797	412	553	678	1.015	127	1.689	387	486	477	476	14.121
Totaal 2019-2020	1.943	12.297	1.149	12.855	38.346	5.182	8.928	4.294	5.629	7.192	10.646	470	14.848	3.795	4.330	3.972	3.927	139.803
Totaal 2018-2019	1.979	12.353	1.114	12.908	38.680	5.071	8.955	4.299	5.661	7.321	10.743	560	15.027	3.814	4.612	4.022	3.927	141.046

We zien dat het aantal leer- en kwalificatieplichtigen afneemt. Het totaal aantal personen van 5 tot 23 jaar is ook opnieuw gedaald. Dit komt overeen met het landelijk beeld: volgens het CBS is laat het aandeel kinderen en jongeren over de laatste decennia een daling zien.

Bij de kolom 'RBL niet in GBA' gaat het om personen die op de startdatum van het werkproces nog niet waren ingeschreven in één van de regiogemeenten, maar die al wel in een regiogemeente naar school gingen en een onderwijsnummer hadden. Dit kan bijvoorbeeld gaan om nieuwkomers of andere personen die in de regio verblijven of hebben verbleven, maar nog niet staan ingeschreven. Soms komen DUO* -meldingen en ondersteuningsvragen eerder binnen dan informatie over de GBA-inschrijving vanuit de gemeente.

De verschillende doelgroepen:

Jongeren tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen totdat ze een startkwalificatie hebben of 18 jaar worden. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de **leerplicht**. Voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de **kwalificatieplicht**.

Ouders of verzorgers van jongeren tussen de 5 en 16 jaar moeten hun kinderen inschrijven op school. Volgens de leerplichtwet moeten jongeren ook echt naar die school gaan. Jongeren die na hun 16e nog geen startkwalificatie hebben, moeten tot hun 18e onderwijs volgen en ingeschreven staan op school. Een startkwalificatie is een vwo-diploma, havo-diploma of mbo-diploma op niveau 2 of hoger.

Jongeren tot 23 jaar die in het lopende jaar hun startkwalificatie hebben behaald staan genoemd onder de doelgroep **Startkwalificatie behaald**.

De **Boven leerplichtige** doelgroep zijn de 18+ jongeren (uiteraard tot 23 jaar) die onderwijs volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald.

*DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) is de uitvoeringsorganisatie van de Rijksoverheid voor het onderwijs. DUO financiert en informeert onderwijsdeelnemers en onderwijsinstellingen en organiseert examens. Het RBL West-Brabant heeft intensief contact om te komen tot de meest betrouwbare informatie die we delen in de regio.

Jongeren naar type onderwijs van laatste schoolinschrijving, 30-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2019/2020
Primair onderwijs	760	5.061	380	5.118	14.497	1.978	3.654	1.756	2.207	2.855	4.305	47	5.779	1.467	1.686	1.383	1.405	54.338
Speciaal onderwijs	26	60	8	150	396	64	144	56	76	70	182	2	187	49	57	34	47	1.608
Voortgezet speciaal onderwijs	24	74	6	126	381	61	88	42	46	68	127	7	152	35	46	68	35	1.386
Voortgezet onderwijs	404	2.597	227	2.812	8.550	1.097	2.142	912	1.183	1.528	2.295	26	3.078	751	897	740	761	30.000
Middelbaar beroepsonderwijs	181	1.131	90	1.154	2.826	571	757	442	520	757	927	5	1.389	368	402	371	387	12.278
*Overig	548	3.374	438	3.495	11.696	1.411	2.143	1.086	1.597	1.914	2.810	383	4.263	1.125	1.242	1.376	1.292	40.193
Totaal 2019-2020	1.943	12.297	1.149	12.855	38.346	5.182	8.928	4.294	5.629	7.192	10.646	470	14.848	3.795	4.330	3.972	3.927	139.803
Totaal 2018-2019	1.979	12.353	1.114	12.908	38.680	5.071	8.955	4.299	5.661	7.321	10.743	560	15.027	3.814	4.612	4.022	3.927	141.046

In deze tabel is te zien in welk type onderwijs de bovenvermelde jongeren uit tabel 1 waren ingeschreven op 31-07-2020. Ook hier is te zien dat het aantal kinderen in het PO en VO (leer- en kwalificatieplichtig, zoals in de voorgaande tabel) daalt.

*De categorie 'overig' houdt in dat er op de peildatum (31-07-2020) geen schoolinschrijving was. Hieronder vallen o.a. examenkandidaten (zonder startkwalificatie), personen met een startkwalificatie, jongeren die in het buitenland op school zaten op de peildatum, of jongeren die om een andere reden een vrijstelling van inschrijving hadden. Dit lijkt een grote groep, maar van deze 40.193 jongeren heeft 71% een startkwalificatie behaald. En 12% van deze jongeren heeft inmiddels weer een nieuwe schoolinschrijving. 14% is nog in beeld bij een leerplichtambtenaar of trajectbegeleider of heeft een vrijstelling. (Info okt. 2020)

Werkprocessen 'Absoluut verzuim' naar uitstroomreden, 1-8-2019 t/m 31-7-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
(Terug) naar school	-	1	-	7	23	4	5	5	5	3	6	20	1	1	2	5	88
Afgedaan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Heeft een vrijstelling (aangevraagd)	-	0	3	1	6	1	2	0	2	0	0	3	0	0	10	0	28
Verhuisd	-	4		1	3	3	3	0	4	1	5	11	0	2	1	1	39
Anders *	-	1	0	2	14	2	6	2	0	3	4	7	6	1	2	5	55
Totaal 2019-2020	-	6	3	11	46	10	16	7	11	7	15	42	7	4	15	11	211
Totaal 2018-2019	7	12	7	31	62	4	9	2	5	10	25	40	14	13	22	20	288

Deze tabel geeft de werkprocessen 'Absoluut verzuim' weer welke door de leerplichtambtenaren in behandeling zijn genomen en/of zijn afgerond in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020.

'Niet-ingezetenen' kunnen zich inschrijven in de RNI bij 18 gemeenten in Nederland. De gemeente Breda is één van die 18 gemeenten. Mensen met een RNI-status zijn personen die niet in Nederland wonen of hier korter dan 4 maanden binnen een aaneengesloten periode van 6 maanden en die een relatie hebben met Nederlandse overheidsinstellingen. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die tijdelijk in Nederland werken, mensen die hier hebben gewoond, maar die naar het buitenland vertrokken zijn of mensen die zich vanuit het buitenland hier hebben gevestigd, maar niet geregistreerd zijn, zoals buitenlandse studenten of Oost-Europese werknemers. Er stonden op 31-07-2020 stonden er 665 personen in ons systeem ingeschreven op 'RNI'. Deze zijn niet genoemd in de eerste twee tabellen met de aantallen jongeren. Omdat we over het algemeen weinig met deze groep in aanraking komen. In de tabellen m.b.t. de afgehandelde werkprocessen komt dit in een enkel geval wel voor, dan is er wel iets voor een jongere uit deze groep afgehandeld.

*Anders: Hieronder vallen de volgende uitstroomredenen: hoogst haalbare bereikt, onterechte melding, gesloten geplaatst, MBO niveau 2 niet haalbaar, onderzoek BRP (basisregistratie personen), startkwalificatie behaald.

Relatief verzuim naar onderwijssoort, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie Niet Ingezetenen (RNI)*1	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Primair onderwijs	5	23	2	47	86	28	68	6	8	11	31	4	-	103	29	9	13	8	481
Speciaal onderwijs	-	-	-	3	4	-	7	-	8	-	2	-	-	11	-	5	2	-	42
Voortgezet speciaal onderwijs	2	2	2	26	50	8	12	9	4	2	14	-	-	23	3	5	12	2	176
Voortgezet onderwijs	8	90	9	279	552	39	158	37	90	71	93	4	2	331	66	61	43	42	1.975
Middelbaar beroepsonderwijs	7	73	8	81	295	31	57	40	21	54	105	2	-	107	18	23	23	20	965
Soort onderwijs niet aangeduid*	-	3	-	-	8	-	1	-	1	2	-	-	3	5	1	-	1	-	25
Totaal 2019-2020	22	191	21	436	995	106	303	92	132	140	245	10	5	580	117	103	94	72	3.664
Aantal leerlingen 2019-2020	20	163	15	331	750	84	229	69	108	115	198	9	5	469	100	81	81	59	2.886
Totaal 2018-2019	26	300	13	482	1.129	115	318	98	149	178	359	25	7	540	101	107	107	74	4.128

In deze tabel is het relatief verzuim naar onderwijssoort én per gemeente te zien.

Het totaal aantal meldingen relatief verzuim lag dit schooljaar lager dan de jaren ervoor. Van de 3.664 meldingen had het grootste deel betrekking op het deel van het schooljaar voordat de corona maatregelen in gingen. 85% was van voor 9 maart en 15% van de meldingen had betrekking op de periode vanaf 9 maart.

Op zich komt dat meer voor, in de schooljaren ervoor startte ook het grootste deel van de meldingen voor maart. Echter nu was het verschil groter.

Opvallend is verder het verschil in wettelijk en niet-wettelijk verzuim. Sinds de ingang van de corona maatregelen is over schooljaar 2019/2020 81% gemeld als niet-wettelijk verzuim. In de eerste maanden ging het voornamelijk om corona-gerelateerd verzuim, dit was geoorloofd. Ook kwamen scholen minder snel aan de 16 uur in 4 weken verzuim als er bijv. sprake was van 1 a 1,5 uur online les per dag en veel zelf thuis schoolwerk maken. Scholen meldden wel verzuimende leerlingen, zodat we deze samen in beeld konden houden. De leerplichtambtenaren legden in die periode deurenbezoeken af om te kijken wat er nodig was om de leerlingen terug onderwijs te laten volgen. Na de meivakantie konden er weer steeds meer leerlingen naar school. In de laatste weken was er weer meer sprake van wettelijk verzuim, toen had het verzuim vaker andere oorzaken die niet meer met corona te maken hadden.

Door regulier en speciaal basisonderwijs zijn dit schooljaar meer meldingen gedaan. Ook dit had met corona te maken. De scholen in het basisonderwijs hebben het onderwijs op afstand snel vorm gegeven en meldden leerlingen die uit beeld waren geraakt. Vooral in de gemeente Roosendaal is een grote stijging te zien.

Vanuit het voortgezet onderwijs zijn minder meldingen gedaan dan in de voorgaande jaren.

Luxe verzuim naar onderwijssoort, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Primair onderwijs	3	23	1	12	24	1	6	10	15	18	2	30	2	6	7	1	161
Speciaal onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Voortgezet speciaal onderwijs	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Voortgezet onderwijs	-	3	-	7	13	3	2	1	4	1	1	12	1	2	-	2	52
Middelbaar beroepsonderwijs	-	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7
Soort onderwijs niet aangeduid*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal 2019-2020	3	27	1	23	39	4	8	11	19	19	3	45	3	9	7	3	224
Aantal leerlingen 2019-2020	3	27	1	23	39	4	8	11	19	19	3	45	3	9	7	3	224
Totaal 2018-2019	2	36	1	23	63	20	16	16	11	20	9	43	-	12	5	-	277

In deze tabel is het luxe verzuim naar onderwijssoort én per gemeente te zien.

Het totaal aantal werkprocessen luxe verzuim is gedaald met 64. De meldingen hebben over het algemeen vooral betrekking op één dag voor of één dag na de vakanties. Dit jaar was dit met name rond de zomervakantie 2019 en de kerstvakantie. Anders dan in andere jaren werd er rond de meivakantie en voor de zomervakantie minder gemeld. Dit verklaart ook de daling van het totaal aantal.

Percentage verzuim van het aantal werkprocessen verzuim, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie niet-ingezetenen (RNI)	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Totaal wp's RV en LV 2019-2020	25	218	22	459	1.034	110	311	103	151	159	248	10	5	625	120	112	101	75	3.888
Totaal leerlingen 5 tot 18 jaar 2019-2020	1381	8.819	836	9.068	25.475	3.552	6.590	3.117	3.949	5.108	7.626	326	261	10.274	2.604	3.032	2.774	2.572	97.364
Percentage verzuim 2019-2020	1,81%	2,47%	2,63%	5,06%	4,06%	3,10%	4,72%	3,30%	3,82%	3,11%	3,25%	3,08%	1,92%	6,08%	4,61%	3,69%	3,64%	2,92%	3,99%
Totaal wp's RV en LV 2018-2019	28	336	14	505	1.192	135	334	114	160	198	368	25	7	583	101	119	112	74	4.405
Totaal leerlingen 5 tot 18 jaar 2018-2019	1.411	8.977	851	9.171	25.835	3.547	6.681	3.187	4.024	5.300	7.676	412	256	10.524	2.642	3.085	2.872	2.613	99.064
Percentage verzuim 2018-2019	1,98%	3,74%	1,64%	5,51%	4,61%	3,81%	5,00%	3,58%	3,98%	3,74%	4,79%	6,07%	2,72%	5,54%	3,82%	3,86%	3,90%	2,83%	4,45%

Deze tabel geeft de verhouding weer tussen het aantal leerlingen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar en het aantal werkprocessen relatief en luxe verzuim. Dit noemen we het verzuimpercentage. Over de totale regio is het percentage gedaald met 0,46%.

Bij de meeste gemeenten is een daling te zien, die over het algemeen met de andere situatie door corona te maken heeft. Bij een paar gemeenten is daarentegen en stijging te zien, namelijk bij Baarle-Nassau, Roosendaal, Rucphen en Zundert.

Vanuit de gemeente Roosendaal is er veel contact geweest met de scholen over het melden van luxe verzuim. Daar is extra nadruk op gelegd aan het begin van het schooljaar. Naar aanleiding daarvan zijn er een aantal meldingen ontvangen. Ook in de periode van onderwijs op afstand is er veel contact geweest met de scholen, waardoor een aantal PO scholen veel leerlingen die uit beeld dreigden te raken hebben gemeld als relatief verzuim.

Afdoeningen relatief verzuim, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie niet ingezetenen (RNI)	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2018 2019
Proces-verbaal	1	1	-	7	25	1	3	1	3	3	-	-	-	8	-	1	2	1	57
Aanvullend proces-verbaal	-	-	-	1	3	-	2	-	-	-	-	-	-	3	-	2	1	-	12
Proces-verbaal met melding SVB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Verwijzing Halt	-	6	-	13	11	1	5	2	4	2	4	-	-	9	2	-	1	-	60
Totaal 2019-2020	1	7	-	21	39	2	10	3	7	5	5	-	-	20	2	3	4	1	130
Leerlingen met werkproces(sen) 2019-2020	1	7	-	18	37	2	8	3	7	4	5	-	-	18	2	1	4	1	118
Totaal 2018-2019	-	13	2	44	67	2	20	2	10	25	17	-	-	52	8	7	10	4	283
Leerlingen met werkproces(sen) 2018-2019	-	12	2	35	62	2	16	2	9	18	14	-	-	46	8	6	10	4	246

In deze tabel is te zien welke afdoeningen zijn ingezet bij werkprocessen relatief verzuim in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. Wanneer er minder leerlingen zijn dan werkprocessen, betekent dit dat sommige leerlingen meerdere afdoeningen op hun naam hebben. Hierbij is dus sprake van recidive.

Ten opzichte van 2018-2019 is er een daling (- 153) van het aantal afdoeningen. In de periode vanaf 9 maart zijn er nauwelijks afdoeningen geweest, alleen enkele waarschuwingen. Dat werden er weer meer aan het einde van het schooljaar, naarmate er meer om andere redenen verzuimd werd dan met betrekking tot corona. De acties door de leerplichtambtenaren hebben sinds dit voorjaar vooral in het teken gestaan van het maken van verbinding tussen leerlingen en school en kijken hoe de leerling weer onderwijs kon gaan volgen.

Los van de veranderde situatie door corona gaat de aandacht in het algemeen steeds vaker naar het verlenen van zorg en begeleiding waarbij handhaving ook noodzakelijk blijft. Leerplichtambtenaren, trajectbegeleiders en ons netwerk geven allemaal aan dat de problematiek van de jongeren die verzuimen in toenemende mate zwaarder is geworden.

Waarschuwingen relatief verzuim, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie niet ingezetenen (RNI)	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Waarschuwingen RV 2019-2020	10	68	5	155	405	27	73	15	36	42	65	-	-	164	20	33	38	42	1.198
Waarschuwingen RV 2018-2019	9	147	5	223	533	28	151	24	40	72	118	4	3	200	27	44	49	31	1.708

Verzuim leidt niet altijd tot een proces-verbaal, vaak wordt er een waarschuwing gegeven aan de jongere. Dit kan een mondelinge of schriftelijke waarschuwing zijn zonder een gesprek, of een schriftelijke waarschuwing na een gesprek met de jongere.

Het aantal waarschuwingen is ten opzichte van voorgaand schooljaar voor de regio gedaald met ruim 500. Ook dit heeft te maken met het lagere aantal meldingen en de andere werkwijze sinds maart vanwege corona.

Afdoeningen luxe verzuim, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie Niet Ingezeten (RNI) *1	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Proces-verbaal	-	6	-	9	2	-	-	-	4	11	1	-	-	17	-	2	-	-	52
Totaal 2019-2020	-	6	-	9	2	-	-	-	4	11	1	-	-	17	-	2	-	-	52
Leerlingen met werkproces(sen) 2019-2020	-	6	-	9	2	-	-	-	4	11	1	-	-	17	-	2	-	-	52
Totaal 2018-2019	1	7	-	7	10	4	8	-	-	3	2	-	-	11	-	-	1	-	54
Leerlingen met werkproces(sen) 2018-2019	1	7	-	7	10	4	8	-	-	3	2	-	-	11	-	-	1	-	54

In deze tabel is te zien welke afdoeningen zijn ingezet bij werkprocessen luxe verzuim in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. Het aantal processen-verbaal vanwege luxe verzuim is in de totale regio bijna gelijk gebleven. Bij een paar gemeenten is een stijging te zien, namelijk bij Halderberge, Moerdijk en Roosendaal. Vanuit die gemeenten is er aan het begin van het schooljaar met een aantal scholen extra contact geweest over het registreren en melden van (luxe) verzuim, bijvoorbeeld als er een nieuwe directeur was gestart. Naar aanleiding hiervan is er meer gemeld aan het begin van het schooljaar en zijn er meer afdoeningen geweest.

Waarschuwingen luxe verzuim, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Rbl -niet in GBA-	Registratie niet ingezetenen (RNI)	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Waarschuwingen LV 2019-2020	3	21	1	6	24	4	3	9	3	6	2	-	-	8	3	4	6	3	106
Waarschuwingen LV 2018-2019	-	28	-	5	40	7	2	3	4	9	6	-	-	19	-	6	3	-	132

Het aantal waarschuwingen voor luxe verzuim is gedaald. Dit heeft met name te maken met de daling van het aantal meldingen luxe verzuim.

Vrijstellingen, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Toekenning artikel 3a (vervangende leerplicht)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toekenning artikel 3b (vervangende leerplicht laatste schooljaar)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Recht op vrijstelling art 5 onder a (medisch/psychisch)	3	18	3	41	46	13	14	13	11	13	19	39	11	10	9	14	277
Recht op vrijstelling art 5 onder b (bedenkingen tegen richting)	-	4	-	5	7	-	2	-	3	6	1	-	-	5	2	-	35
Recht op vrijstelling art 5 onder c (school buitenland)	45	6	142	25	51	3	14	2	7	5	7	140	17	5	313	75	857
Recht op vrijstelling art 5a (trekkende bevolking)	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Verlenen vrijstelling art 15 (ander onderwijs)	1	5		4	11	3	2	3	5	4	7	7	4	3	4	1	64
Totaal 2019-2020	49	33	145	76	117	19	32	18	26	28	35	186	32	23	328	90	1.237
Totaal 2018-2019	43	43	146	73	111	14	32	24	21	28	35	190	28	17	306	99	1.210
Aantal leerlingen per gemeente 5 tot 18 jaar	1.381	8.819	836	9.068	25.475	3.552	6.590	3.117	3.949	5.108	7.626	10.274	2.604	3.032	2.774	2.572	96.777
Percentage leerlingen dat een vrijstelling heeft	3,55%	0,40%	17,34%	0,84%	0,46%	0,53%	0,48%	0,58%	0,66%	0,55%	0,46%	1,81%	1,23%	0,76%	11,82%	3,50%	1,28%

In deze tabel geeft het aantal vrijstellingen weer over de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. Dit betreft het aantal leerlingen dat in deze periode een vrijstelling had.

De leerplichtwet kent een aantal gronden voor vrijstelling. De meest voorkomende in de regio (met name Baarle-Nassau, Roosendaal, Woensdrecht en Zundert) is een vrijstelling op grond van artikel 5 sub c, wegens het volgen van onderwijs in het buitenland. Het afgelopen jaar volgden 857 jongeren onderwijs op een school in het buitenland, voornamelijk op scholen in België. Dat verklaart ook het hoge percentage leerlingen met een vrijstelling in de eerder genoemde gemeenten, waar ouders relatief vaker de keuze maken om kinderen in België onderwijs te laten volgen.

Langdurig relatief verzuimers (voorheen 'thuiszitters') naar onderwijssoort, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Middelbaar beroepsonderwijs	0	1	0	0	3	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	6
Voortgezet onderwijs	0	0	1	1	24	1	10	0	0	0	8	6	2	0	0	0	53
Primair onderwijs (incl. SBO)	0	4	0	0	2	1	4	0	0	1	2	2	0	0	1	1	18
Voortgezet speciaal onderwijs	0	0	0	0	12	0	4	2	0	1	2	2	0	1	0	0	24
Totaal gemelde langdurig relatief verzuimers 2019-2020	0	5	1	1	41	2	18	2	1	3	12	10	2	1	1	1	101
Waarvan langer dan 3 maanden	0	5	1	1	34	0	15	1	1	3	11	7	2	1	1	1	84
Totaal opgelost in schooljaar 2019-2020 (incl. 18 jaar geworden of verhuisd)	0	2	1	1	33	2	13	0	1	1	9	7	0	0	1	1	72
Actuele langdurig relatief verzuimers 2019-20	0	3	0	0	8	0	5	2	0	2	3	3	2	1	0	0	29
Totaal gemelde relatief verzuimers 2018-2019	0	1	0	7	48	9	15	2	?	3	18	10	1	3	4	4	125

Op de volgende pagina staat een toelichting op de tabel langdurig relatief verzuimers/thuiszitters.

Langdurig relatief verzuimers (voorheen ‘thuiszitters’) naar onderwijssoort, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

De tabel op de vorige pagina geeft het aantal langdurig relatief verzuimers weer, ook wel thuiszitters genoemd. Dit zijn jongeren met een schoolinschrijving die langer dan 4 weken ongeoorloofd hebben verzuimd. Uit de tabel blijkt dat er in het afgelopen schooljaar in de regio 101 thuiszitters zijn gemeld. Dit is een daling van 24 ten opzichte van het schooljaar daarvoor. Ook dit heeft met corona te maken: sinds maart 2020 zijn er nog maar enkele thuiszitters gemeld. Gedurende een gedeelte van deze periode kon er ook geen sprake zijn van nieuw langdurig relatief verzuim, omdat er toen alleen sprake was van geoorloofd verzuim dat te maken had met corona.

De voornaamste redenen voor thuiszitten hebben te maken met psychische klachten of gedrag.

De gehele regio West-Brabant heeft de registratie van het aantal leerlingen en hun schoolloopbaan goed op orde. De basisregistratie is sluitend. Wij registreren niet alleen het aantal begeleidingen maar ook de leerlingen voor wie we op dit moment niets kunnen doen. Van elke jongere die thuis zit in de leerplichtige leeftijd weten we wat er aan de hand is. Al deze leerlingen zitten in een traject terug naar school of in een passend zorgtraject. We constateren ook dat er niet altijd binnen 3 maanden een passende oplossing is; van de 101 leerlingen zitten in de regio West-Brabant namelijk 84 leerlingen langer dan 3 maanden thuis.

De samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs zijn verantwoordelijk voor de thuiszitters. De samenwerking tussen RBL en de samenwerkingsverbanden is goed. De nieuwe projectaanjager leerplicht zal in schooljaar 2020/2021 nog verder met het thuiszitterspact en de samenwerking met de samenwerkingsverbanden aan de slag gaan.

Uitstroomredenen RMC (18+) na begeleiding door lpa/tb, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2019-2020	Totaal 2018-2019
Geen doelgroep meer	-	3	-	3	22	1	-	2	1	-	11	8	4	8	-	1	64	54
Tijdelijk niet plaatsbaar	2	12	-	29	58	4	17	3	8	8	19	48	3	8	10	2	231	198
Werk	1	16	3	76	140	15	33	10	13	24	57	108	18	14	30	13	571	427
Onterechte melding	1	2	1	28	73	4	11	8	15	19	14	30	13	6	10	4	239	277
Aangemeld opleiding	1	10	-	13	84	8	16	5	9	9	29	17	2	4	1	4	212	226
Begeleiding beëindigd, zonder opgaaf van reden door cliënt	1	14	1	20	138	10	17	6	7	11	64	29	12	9	2	10	351	258
Opleiding (continuering of andere)	1	9	-	18	51	5	16	6	6	1	17	17	4	1	2	1	155	148
Totaal 2019-2020	7	66	5	187	566	47	110	40	59	72	211	257	56	50	55	35	1.823	
Cliënten 2019-2020	7	62	5	177	528	46	95	38	58	71	187	246	54	49	50	35	1.708	
Totaal 2018-2019	8	61	6	181	464	44	117	28	43	49	255	187	27	38	42	38	1.588	
Cliënten 2018-2019	8	60	6	166	433	43	108	25	42	47	213	181	23	38	42	34	1.469	

Het afgelopen schooljaar zijn er ruim 200 meer jongeren begeleid door een RMC trajectbegeleider. Bij bijna alle uitstroomredenen was daardoor ook een stijging te zien. Er zijn iets minder jongeren aangemeld voor een andere opleiding.

Preventief begeleide jongeren, 01-08-2019 t/m 31-07-2020

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal
Aantal preventief behandelde RMC trajecten* 2019-2020	0	22	1	65	207	19	45	19	26	25	55	85	19	15	17	15	635
Aantal preventief behandelde RMC trajecten* 2018-2019	4	24	-	49	137	9	30	6	7	11	37	53	7	10	7	12	403

Een deel van de in dit jaarverslag vermelde RMC-trajecten is opgestart in het kader van preventie. Preventie wil zeggen dat een RMC-traject is opgestart terwijl er nog sprake was van een schoolinschrijving. Studenten waarvan duidelijk is dat zij de opleiding niet gaan vervolgen, om wat voor reden dan ook, werden al begeleid door een RMC-trajectbegeleider voordat ze de school daadwerkelijk hebben verlaten. Trajectbegeleiders worden steeds vaker preventief ingezet om uitval te voorkomen en/of een goed vervolgtraject op te starten.

Het aantal jongeren dat preventief wordt begeleid blijft stijgen ten opzichte van de jaren ervoor. Dat hebben we ook afgesproken in diverse beleidsnotities en daar hebben we als RBL West-Brabant ook steeds meer de focus op.

Overige werkprocessen Leerplicht en kwalificatieplicht

	Alphen-Chaam	Atena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2019-2020	Totaal 2018-2019
Zorgadviesteam	1	6	-	35	117	13	48	4	11	56	18	75	16	6	20	24	450	506
Informatie en advies	14	85	5	277	657	83	194	75	128	70	178	604	140	83	91	64	2.748	2.296
Monitoring 18-	2	1	2	29	69	6	12	6	10	8	12	51	15	6	6	3	238	320
Dreigende verwijdering	-	-	-	1	9	-	4	1	2	2	3	3	-	2	1	-	28	49
Verlof gewichtige omstandigheden meer dan 10 dagen	-	2	-	1	6	3	5	-	-	2	2	2	-	-	-	-	23	25
Zomeractie	1	5		1	31	1	63	1	3	2	7	4	28	1	2	9	159	208
Totaal 2019-2020	18	99	7	344	889	106	326	87	154	140	220	739	199	98	120	100	3.646	3.404
Leerlingen 2019-2020	14	91	6	280	710	80	269	67	121	110	190	565	162	83	105	80	2.933	2.704

In deze tabel zijn de overige processen vermeld die zijn afgehandeld door de leerplichtambtenaren in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. Ook hier zien we een daling bij bijna alle soorten werkprocessen, behalve bij Informatie en advies. Ook dit heeft te maken met de veranderde situatie door corona. De stijging van het aantal werkprocessen informatie en advies heeft te maken met contact dat er met scholen of ouders is geweest over hoe om te gaan met de nieuwe situatie. Soms was er (nog) geen sprake van ongeoorloofd verzuim, maar werd er alleen informatie opgevraagd.

Overige werkprocessen RMC

	Alphen-Chaam	Altena	Baarle-Nassau	Bergen op Zoom	Breda	Drimmelen	Etten-Leur	Geertruidenberg	Halderberge	Moerdijk	Oosterhout	Roosendaal	Rucphen	Steenbergen	Woensdrecht	Zundert	Totaal 2019-2020	Totaal 2018-2019
In beeld		4	0	2	33	2	8	5		6	12	3	4	0		2	81	72
Verzuim 18+	5	99	6	164	428	33	76	28	38	78	122	183	28	39	42	29	1.398	1.766
Overstap	1	4	0	11	8		1	1	8	1	4	9	4	0	3		55	67
Totaal 2019-2020	6	107	6	177	469	35	85	34	46	85	138	195	36	39	45	31	1.534	1.905
Leerlingen 2019-2020	5	87	5	142	352	29	68	30	37	56	107	153	33	27	36	25	1.192	1.382

In deze tabel zijn de overige processen vermeld die zijn afgehandeld door de trajectbegeleiders in de periode van 01-08-2019 tot en met 31-07-2020. Bij de overige werkprocessen RMC is er ook een daling te zien. Er zijn meer jongeren begeleid in het kader van RMC taken blijkt uit de werkprocessen en de overige werkprocessen zijn gedaald. Van de overige werkprocessen is ruim 80% gestart voor maart 2020, sindsdien een stuk minder. Bij de werkprocessen RMC was dat verschil wat minder groot.

Meest actuele vsv-cijfers van het Ministerie van OCW (1/3)

Alphen-Chaam	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Baarle-Nassau	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Breda	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	815	18	2.2%	8	10	2005-2006	474	15	3.2%	5	10	2005-2006	12.027	610	5.1%	199	411
2012-2013	816	2	0.2%	0	2	2012-2013	397	4	1.0%	0	4	2012-2013	12.575	328	2.6%	53	275
2013-2014	831	5	0.6%	1	4	2013-2014	393	5	1.3%	0	5	2013-2014	12.888	297	2.3%	51	246
2014-2015	831	8	1.0%	2	6	2014-2015	378	3	0.8%	1	2	2014-2015	13.156	279	2.1%	46	233
2015-2016	817	10	1.2%	3	7	2015-2016	389	7	1.8%	0	7	2015-2016	13.110	256	2.0%	49	207
2016-2017	804	4	0.5%	0	4	2016-2017	398	8	2.0%	0	8	2016-2017	13.522	285	2.1%	63	222
2017-2018	817	8	1.0%	0	8	2017-2018	394	6	1.5%	0	6	2017-2018	13.618	272	2.0%	43	229
2018-2019	773	4	0,52%	1	3	2018-2019	400	7	1,75%	2	5	2018-2019	13.660	315	2,31%	50	265

Drimmelen	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Geertruidenberg	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Moerdijk	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	2.290	59	2.6%	26	33	2005-2006	1.534	67	4.4%	23	44	2005-2006	2.885	105	3.7%	26	79
2012-2013	2.238	26	1.2%	5	21	2012-2013	1.666	32	1.9%	4	28	2012-2013	2.915	50	1.7%	5	45
2013-2014	2.246	21	0.9%	1	20	2013-2014	1.655	25	1.5%	4	21	2013-2014	2.991	39	1.3%	7	32
2014-2015	2.235	26	1.2%	3	23	2014-2015	1.685	31	1.8%	4	27	2014-2015	3.066	43	1.4%	10	33
2015-2016	2.237	23	1.0%	2	21	2015-2016	1.667	18	1.1%	3	15	2015-2016	3.054	41	1.3%	5	36
2016-2017	2.231	26	1.2%	5	21	2016-2017	1.704	24	1.4%	4	20	2016-2017	3.061	45	1.5%	7	38
2017-2018	2.208	31	1.4%	5	26	2017-2018	1.730	26	1.5%	3	23	2017-2018	3.009	44	1.5%	6	38
2018-2019	2.132	36	1,69%	5	31	2018-2019	1.760	19	1,08%	1	18	2018-2019	2.962	46	1,55%	9	37

Meest actuele vsv-cijfers van het Ministerie van OCW (2/3)

Oosterhout	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Bergen op Zoom	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Halderberge	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	4.263	177	4.1%	71	106	2005-2006	5.343	309	5.8%	88	221	2005-2006	2.402	94	3.9%	30	64
2012-2013	4.406	76	1.7%	11	65	2012-2013	5.208	129	2,50%	27	102	2012-2013	2.272	30	1.3%	4	26
2013-2014	4.439	91	2.1%	15	76	2013-2014	5.258	125	2.4%	14	111	2013-2014	2.286	49	2.1%	5	44
2014-2015	4.413	89	2.0%	18	71	2014-2015	5.183	98	1.9%	17	81	2014-2015	2.273	33	1.5%	10	23
2015-2016	4.353	58	1.3%	8	50	2015-2016	5.154	95	1.8%	12	83	2015-2016	2.234	39	1.8%	3	36
2016-2017	4.339	89	2.1%	10	79	2016-2017	5.154	109	2.1%	10	99	2016-2017	2.250	44	2.0%	6	38
2017-2018	4.279	90	2.1%	20	70	2017-2018	5.093	105	2.1%	10	95	2017-2018	2.200	32	1.5%	10	22
2018-2019	4.153	77	1,85%	12	65	2018-2019	5.073	122	2,40%	13	109	2018-2019	2.216	39	1,76%	5	34

Roosen daal	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Steenbergen	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Woensdrecht	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	6.124	284	4.6%	68	216	2005-2006	1.855	71	3.8%	23	48	2005-2006	1.478	68	4.6%	23	45
2012-2013	6.006	138	2.3%	30	108	2012-2013	1.867	37	2%	4	33	2012-2013	1.584	38	2.4%	5	33
2013-2014	5.846	143	2.4%	30	113	2013-2014	1.889	38	2.0%	4	34	2013-2014	1.612	25	1.6%	7	18
2014-2015	5.857	135	2.3%	22	113	2014-2015	1.820	37	2.0%	5	32	2014-2015	1.601	27	1.7%	5	22
2015-2016	5.770	120	2.1%	24	96	2015-2016	1.771	26	1.4%	2	24	2015-2016	1.584	27	1.7%	1	26
2016-2017	5.829	125	2.1%	26	99	2016-2017	1.792	18	1.0%	1	17	2016-2017	1.585	34	2.2%	5	29
2017-2018	5.770	128	2.2%	24	104	2017-2018	1.774	19	1.1%	2	17	2017-2018	1.529	28	1.8%	4	24
2018-2019	5.667	176	3,11%	21	155	2018-2019	1.723	37	2,15%	2	35	2018-2019	1.446	41	2,84%	5	36

Meest actuele vsv-cijfers van het Ministerie van OCW (3/3)

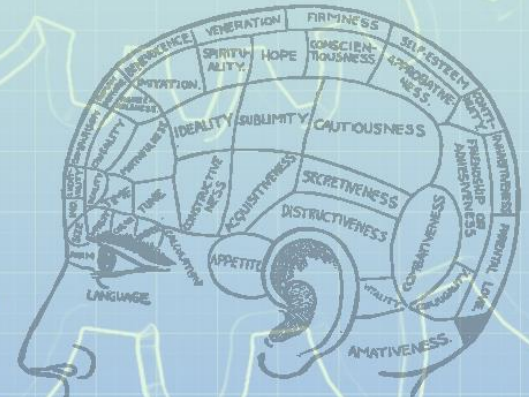
Etten-Leur	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO	Rucphen	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	3.234	146	4.5%	42	104	2005-2006	1.684	76	4.5%	24	52
2012-2013	3.189	53	1.7%	6	47	2012-2013	1.604	31	1.9%	5	26
2013-2014	3.251	57	1.8%	4	53	2013-2014	1.581	41	2.6%	5	36
2014-2015	3.281	62	1.9%	5	57	2014-2015	1.564	30	1.9%	3	27
2015-2016	3.331	49	1.5%	6	43	2015-2016	1.532	25	1.6%	3	22
2016-2017	3.399	48	1.4%	4	44	2016-2017	1.522	24	1.6%	4	20
2017-2018	3.482	71	2.0%	7	64	2017-2018	1.500	36	2.4%	6	30
2018-2019	3.526	65	1,84%	9	56	2018-2019	1.436	29	2,02%	3	26

Zundert	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	1.729	45	2.6%	13	32
2012-2013	1.840	18	1%	4	14
2013-2014	1.818	25	1.4%	7	18
2014-2015	1.764	15	0.9%	4	11
2015-2016	1.693	22	1.3%	5	17
2016-2017	1.631	20	1.2%	3	17
2017-2018	1.565	22	1.4%	3	19
2018-2019	1.515	32	2,11%	7	25

Altena	Totaal	Aantal VSV	% vsv	VO	MBO
2005-2006	4.803	159	3.3%	60	99
2012-2013	4.790	85	1.8%	13	72
2013-2014	4.830	67	1.4%	14	53
2014-2015	4.883	44	0.9%	9	35
2015-2016	4.918	59	1.0%	13	46
2016-2017	4.934	51	1.0%	6	45
2017-2018	4.862	63	1.3%	10	53
2018-2019	4.808	63	1,31%	9	54

Bijlagen

Corona als aanjager: “Het beeld van leerplicht en RMC is eindelijk bijgesteld”

Interview met Carry Roozmond, directeur-bestuurder van Ingrado

Honderden vragen beantwoorden, intensieve contacten onderhouden met ketenpartners en onder stoom en kokend water trainingen organiseren voor leden: sinds maart werkt branchevereniging voor leerplicht en RMC Ingrado zich een slag in de rondte om haar leden te helpen omgaan met de coronacrisis. Directeur-bestuurder van Ingrado Carry Roozmond blikt terug op een ‘gekkenhuis’. “Maar wél een creatief gekkenhuis. Zo heeft deze bijzondere tijd ons ook veel gebracht.”

Hoe waren de afgelopen maanden?

“Als je het mij persoonlijk vraagt: ik vond het een vreselijke tijd. En dat vind ik het nog steeds. Ik mis het persoonlijke contact enorm. Maar het positieve van de afgelopen tijd is dat leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers nu goed hebben kunnen laten zien wat nu eigenlijk écht hun rol is. We komen eindelijk van het spookbeeld af dat onze mensen alleen maar willen verhinderen dat je op vakantie kunt gaan wanneer het jou uitkomt. Volgens mij is dat beeld echt bijgesteld. Het is veel duidelijker geworden dat onze leden zich inzetten om het recht op ontwikkeling en onderwijs te beschermen.”

Hoe is dat beeld veranderd?

“Toen de scholen dicht waren, hebben leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers hen geholpen om kinderen in beeld te houden. Daarnaast lieten zij bezorgde ouders en leerlingen inzien dat ze er niet alleen voor stonden. De gesprekken kregen meer betekenis. Hoe kunnen we je helpen een stageplek te vinden? Wat heb je nodig om onderwijs op afstand te kunnen volgen? Ouders en jongeren stapten af van het idee dat een leerplichtambtenaar hen kwam controleren. Ze beseften: dit is iemand die met mij meedenkt.”

Hoe veranderde de samenwerking tussen ketenpartners?

“Het is lange tijd een valkuil geweest van scholen om meer te doen dan van ze verwacht werd. Maar toen de scholen dicht gingen, moesten zij ineens op een hele andere manier lesgeven en contacten onderhouden met leerlingen. Daardoor zijn scholen beter om zich heen gaan kijken. Als

ketenpartners hebben we elkaar nodig. Wat kan jij doen, wat kan ik doen? Hoe kunnen we samen zorgen dat de wereld blijft draaien? Ook al weten we dat die anders moest draaien. Dat heeft de samenwerking versterkt.”

Wat heeft de coronaperiode geleerd?

“De belangrijkste les is dat we met elkaar veel winst kunnen behalen door in te zetten op preventie. Daar ligt ook een taak voor gemeenten. Als je de bescherming van onderwijs en ontwikkeling serieus neemt, dan moet je ook aandacht hebben voor de thuissituatie van de jongeren in jouw regio. Hebben zij voldoende mogelijkheden om onderwijs te volgen en zich te ontwikkelen? Voor de crisis gingen we er zomaar vanuit dat ieder kind thuis een laptop en een goede internetverbinding heeft, maar dat is niet vanzelfsprekend gebleken. Daarom is mijn oproep aan gemeenteraden: kijk niet alleen naar het aantal jongeren in de regio voor wie online onderwijs volgen niet vanzelfsprekend was, maar bedenk ook wat je zelf kunt doen om het volgen van onderwijs mogelijk te maken in deze tijd. Bijvoorbeeld door laptops ter beschikking te stellen.”

Ligt voortijdig schoolverlaten op de loer?

“Als we niets veranderen aan de eisen die we stellen om een diploma of startkwalificatie te kunnen behalen, dan vrees ik dat er meer jongeren voortijdig zullen uitvallen. Ik vind dat we daar het gesprek over moeten voeren. We weten allemaal dat het bijzondere tijden zijn en dat leerlingen op een andere manier onderwijs krijgen, maar we gebruiken nog wel de richtlijnen die we hebben vastgelegd voor corona. De lat ligt nog even hoog. Eigenlijk is dat niet eerlijk. Ik vind dat we daar goed naar moeten kijken. Kunnen we jongeren een langere aanloop geven om die lat aan te tikken, door ze bijvoorbeeld een half jaar langer de tijd te geven om een examen af te leggen of een profielwerkstuk te schrijven? Kunnen we jongeren in praktijkgerichte opleidingen op een andere manier waarderen en certificeren, door te kijken wat ze wél hebben kunnen doen in deze tijd? Het zijn geen normale tijden, dus dat vraagt om een andere manier van werken en samenwerken. Daar moeten we met elkaar aandacht voor hebben.” ■

Vangnet en ketenaanpak centraal in West-Brabantse aanpak

Interview met RMC-coördinator Marieke Bart en Marina Smits van Curio

In 2017 werd in West-Brabant gestart met het regionaal programma ‘Iedereen op z’n plek in West-Brabant’, een vierjarige aanpak voor het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten (VSV). RMC-coördinator Marieke Bart (namens de gemeenten) en Marina Smits (namens het onderwijs) blikken terug op dit programma, vertellen over de VSV-taskforce corona en delen de plannen voor de komende periode.

Hoe kijken jullie terug op het programma ‘Iedereen op z’n plek in West-Brabant’?

Marieke Bart: “In algemene zin kijken we terug op vier geslaagde jaren met mooie projecten. Het laatste jaar heeft in het teken gestaan van de afronding van het programma en van corona. De teruglopende economie raakt kwetsbare groepen, dus ook jongeren. Wat betekent dat voor de VSV-cijfers? Daar hebben we nadrukkelijk aandacht voor. Daarom zijn we dit jaar nog gestart met een speciale taskforce corona.”

Marina Smits: “We weten nu nog niet of de coronacrisis tot meer voortijdig schooluitval leidt. Maar er zijn wel zorgen. Zo maakt onderwijs op afstand het voor docenten lastiger om zicht te houden op jongeren, loopt de jeugdwerkloosheid op en nemen bedrijven minder stagiaires aan. Dat speelt landelijk, maar dat merken we ook in onze regio. Als een student stage moet lopen, maar geen stageplek kan vinden en thuis op de bank belandt, kan een jongere dan nog de motivatie opbrengen om zijn opleiding af te ronden?”

Marieke Bart: “Het kan ook zijn dat jongeren zijn overgegaan naar een volgend leerjaar of een hoger niveau, maar daar eigenlijk nog niet klaar voor waren. Dat gaan we dit schooljaar zien. Met de taskforce willen we anticiperen op dat soort knelpunten, zodat we snel kunnen schakelen als die zich voordoen. Zo creëren we een vangnet, zodat we jongeren vasthouden in het onderwijs en ze op het juiste niveau hun weg kunnen vervolgen.”

Wat doet de taskforce corona?

Marieke Bart: “De taskforce bestaat uit een mooie mix met vertegenwoordigers van gemeenten, RBL West-Brabant en vo- en mbo-scholen in West-Brabant. Iedereen houdt vanuit zijn eigen expertise de ontwikkelingen goed in de gaten. Welke knelpunten doen zich voor als gevolg van de bijzondere coronaperiode en hoe kunnen we daarop gericht actie ondernemen om voortijdig schooluitval te voorkomen?”

Uit onderzoek blijkt dat jongeren zonder startkwalificatie het zwaarder hebben op de arbeidsmarkt, ook op latere leeftijd. We willen voorkomen dat jongeren door de bijzondere omstandigheden als gevolg van corona uitvallen en daarmee een slechtere startpositie hebben. Als we daarin slagen, hebben jongeren daar de rest van hun leven plezier van.”

Wat is er nieuw in het West-Brabantse VSV-programma voor 2021-2024?

Marina Smits: “We hebben er bewust voor gekozen om niet alleen bestaande projecten te verlengen, maar vooral te bedenken hoe we vernieuwend kunnen zijn. Welke doelgroepen kunnen we extra bedienen, zodat het vangnet nog groter wordt? Zo hebben we bijvoorbeeld het project Succesklassen toegevoegd, gericht op niveau 3 en 4 van het mbo. Studenten die dreigen uit te vallen omdat ze niet de motivatie kunnen opbrengen om een driejarig traject te volgen, krijgen een verkort traject aangeboden waarbij ze binnen tien weken een niveau 2-diploma kunnen behalen. De bijvangst is dat 85 procent van deze doelgroep alsnog verder gaat op niveau 3 of 4, blijkt uit ervaringen in Nijmegen. Daar hadden de leerlingen gewoon een succesmomentje voor nodig.”

Marieke Bart: “Daarnaast zijn wij als eerste RMC-regio gestart met een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Wat kost een interventie, maar ook: wat levert het de regio op? Daarbij kijken we ook naar aspecten waar geen prijskaartje aan hangt, zoals geluk, veiligheid en kwaliteit van leven. Dat helpt om de effectiviteit van interventies in kaart te brengen en projecten scherper te krijgen.”

Waar gaat de aandacht de komende tijd naartoe?

Marieke Bart: “We hebben het nieuwe programma bewust niet voor vier jaar vastgelegd. Sommige projecten financieren we maar één of twee jaar, zodat we wendbaar en flexibel zijn om in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. De coronacrisis brengt veel onzekerheid met zich mee. We blijven met elkaar in gesprek om de resultaten van de projecten goed te monitoren en steeds de verbinding te maken met de cijfers. Plegen we de juiste interventies? Zijn er aanpassingen nodig?”

Marina Smits: “In het nieuwe programma zijn jeugdzorg en arbeidsmarkttoeleiding nog meer betrokken. Het vangnet en de ketenaanpak staan centraal. Vandaar de titel ‘Gezien, gehoord en geholpen’. We willen er zijn voor alle jongeren.”

Marieke Bart: “Uit onderzoeken blijkt steeds opnieuw dat een afgeronde opleiding de kans op een zelfredzame positie in de samenleving vergroot. Als een startkwalificatie niet haalbaar is, dan ondersteunen we jongeren richting een passend werk- of zorgtraject. We willen dat ze overeind blijven in plaats van afglijden. Iedereen telt mee. Zo investeren we in de toekomst. Van de jongeren, maar daarmee uiteindelijk ook van de hele regio.” ■

De kwaliteitsslag van RBL West-Brabant: meer rust, maar nog een weg te gaan

Interview met teamleider Josieke Borsten, coördinator Sabina Bakkers en projectaanjager Mariëtte de Bruijn

Met de uitbreiding van het team van RBL West-Brabant is de formatie eindelijk op orde. Dat brengt rust, maar vooral op beleidsmatig niveau is er nog veel werk aan de winkel. Teamleider Josieke Borsten, coördinator Sabina Bakkers en projectaanjager Mariëtte de Bruijn vertellen over de kwaliteitsslag die het team heeft ingezet én over de uitdagingen die er nog liggen.

In het schooljaar 2019-2020 heeft het team van RBL West-Brabant versterking gekregen van meerdere nieuwe medewerkers. Zelf ging teamleider Josieke Borsten in januari aan de slag. “Vanaf maart werden we geconfronteerd met corona, dus voor mij en de andere nieuwe collega’s was het een bijzondere start. Maar de formatie is nu eindelijk op orde. Daardoor zijn we in de juiste conditie om in deze onzekere coronatijd wendbaar te zijn en snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen. In deze drukke tijden geeft dat toch wat rust. Ook bij onze centrale administratie is de formatie uitgebreid, vanaf september 2020. De administratie krijgt extra taken, bijvoorbeeld in het verwerken van de vrijstellingen en het versturen van brieven. De administratie kan met de formatie uitbreiding de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders ontlasten in hun werkzaamheden. Komend jaar zullen we ons richten op de ontwikkeling en effecten van de extra taken. Volgend schooljaar is er pas zicht op wat dat betekent voor de werkverdeling in de regio en welke kwaliteitsslag er is gemaakt. Ook heeft de administratie in de corona periode extra werkzaamheden opgepakt waardoor de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders wendbaar konden zijn en hun werk anders konden inrichten, passend bij de veranderde situatie”.

De regionaal projectaanjager als verbinder

In september 2020 werd Mariëtte de Bruijn aan het team toegevoegd als regionaal projectaanjager, een pilotfunctie waarmee een verdere kwaliteitsslag kan worden gemaakt in de aansluiting bij het sociaal domein binnen de regio. “De functie is ontstaan vanuit een knelpunt,” vertelt coördinator Sabina Bakkers. “Overkoepelende beleidszaken bleven voorheen vaak liggen. Ze zaten in het takenpakket van de teamleider, maar formatie en ambities waren niet te combineren.”

In haar nieuwe functie werkt Mariëtte nauw samen met Sabina, om voor alle zestien gemeenten van RBL West-Brabant tot goede afspraken te komen met regionale organisaties. “Onze samenwerking is heel prettig,” merkt Mariëtte. “Sabina heeft veel kennis van de uitvoering, ik ben vooral gericht op beleidsmatige kansen. Welke stap is er nodig? Welke weging maken we? Daarin vullen we elkaar goed aan.”

Als projectaanjager is Mariëtte het regionale aanspreekpunt voor bijvoorbeeld de GGD en Veilig Thuis. “Veilig Thuis lag al heel lang op de plank,” vertelt Sabina. Mariëtte schrok van de hoeveelheid wensen die klaar lagen vanuit het team. “Dat gaf aan hoe hoog de nood is. Ik vind het geweldig om daarmee aan de slag te gaan. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het borgen van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS), het aanjagen van het thuiszitterspact en het uitbreiden van de ziekteverzuimaanpak M@ZL naar het primair onderwijs. Er is nog genoeg te doen.”

Eén aanspreekpunt

Als regionaal projectaanjager kan Mariëtte voor overkoepelende beleidszaken tot betere en snellere afspraken komen. “Zonder deze functie zou dat op het bordje komen van zestien beleidsambtenaren (één per gemeente), de coördinator en de teamleider. Dat werkt niet. De functie ontlast lokale beleidsambtenaren, en tegelijkertijd kun je efficiënter afspraken maken vanuit één aanspreekpunt.”

Daarbij moet ook aandacht en ruimte zijn voor het lokale mandaat, beseft Mariëtte. “Je kunt collectief afspraken maken met een organisatie zoals Veilig Thuis, maar daarvoor heb je wel draagvlak nodig in iedere gemeente. Daarom is ook het afstemmen met de achterban zo belangrijk. Dat moeten we allemaal goed inrichten.”

Mariëtte en Sabina hopen dat de pilot wordt verlengd. “Je kunt één keer met Veilig Thuis in gesprek gaan, maar daarmee ben je er nog niet,” legt Mariëtte uit. “We hebben nu een aantal balletjes opgegooid, maar voordat je echt iets bereikt, moet je regelmatig met elkaar om tafel om tot goede afspraken te komen.” Sabina noemt als voorbeeld de MAS. “De ketenpartners moeten weten

dat wij werken volgens deze aanpak, wat dat precies inhoudt en welke stappen wij al zetten voordat wij bij die partner aankloppen. Het vergt tijd om dat goed te laten landen.”

Sabina heeft een lijstje met punten die ze graag samen met de projectaanjager zou willen oppakken. “Denk aan regionaal beleid rond last onder dwangsom. Als je dat eenmaal goed wegzet in de regio, dan kunnen alle gemeenten dat overnemen. En zo zijn er meer zaken waarmee we met zestien gemeenten samen voordeel kunnen blijven behalen.”

Mariëtte zou ze maar wat graag oppakken. “Het verbinden en het vinden van de gemene deler in zestien standpunten: dat vind ik geweldig om te doen. Er valt nog veel winst te behalen, voor de hele regio. Wat dat betreft zie ik veel kansen.” ■

Leerrecht in coronatijd: “De jongeren staan altijd centraal”

Interview met teamleider Josieke Borsten en coördinator Sabina Bakkers

Gedurende het schooljaar 2019-2020 raakte de wereld in de ban van het coronavirus. Daarmee veranderde ook de rol van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders van RBL West-Brabant. “We waren al meer gericht op zorg en hulpverlening, maar die preventieve rol werd nóg belangrijker,” vertelt teamleider Josieke Borsten. “Het was keihard werken, maar onze mensen hebben het wél gedaan. Ze stelden zich wendbaar en flexibel op om het werk anders vorm te geven en hebben continu de verbinding gezocht. Met scholen en ketenpartners, maar ook vooral met elkaar en met jongeren. Daar mogen we als team enorm trots op zijn.”

Ook coördinator Sabina Bakkers zag veel veranderen toen het coronavirus uitbrak. “In eerste instantie gingen de scholen dicht. De overheid gaf ons de opdracht om tijdelijk niet te handhaven. Er was geen sprake meer van ongeoorloofd verzuim. Wat doe je dan als leerplichtambtenaar of trajectbegeleider? Maar we hebben snel geschakeld en hebben ons gericht op de vraag: hoe gaan we ons werk in deze situatie inrichten? Wat kunnen we wél doen?”

Scholen gingen over op afstandsonderwijs. Leerplichtambtenaren en RMC-trajectbegeleiders hielpen de scholen zicht te houden op de leerlingen. “De situatie was voor iedereen nieuw,” vertelt Sabina. “We moesten allemaal zoeken naar een andere manier van werken, zeker in het begin. Als jongeren niet deelnemen aan online lessen, hoe ga je daar dan mee om? Vanuit ons vakgebied hebben wij voortdurend de verbinding gezocht met scholen en leerlingen. Wat heb jij nodig en hoe kunnen wij je daarbij ondersteunen?”

Accent op zorg en preventie

De preventieve rol van de leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders werd nog belangrijker. “We werkten al langer volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS),” legt Sabina uit. “In deze aanpak zetten we primair in op preventie en zorg. De opdracht om niet meer te handhaven sloot hier mooi bij aan. Je ziet de effecten terug in de cijfers: het aantal waarschuwingen en processen-verbaal is fors afgenomen. Dat komt deels omdat wij niet meer mochten handhaven, maar het is ook een effect van het werken volgens de MAS.”

Daarbij was het team sterk afhankelijk van de meldingen van scholen, vertelt Josieke. “Sommige scholen zochten ons actief op, andere waren langer zoekende naar de nieuwe werkwijze die van hen gevraagd werd. Scholen raakten overbelast. Ze moesten hun werk anders inrichten, onder hogere werkdruk. Vanuit RBL West-Brabant hebben we ingezet op een proactieve benadering, zodat we niet alleen aansluiting hielden met de scholen, maar ook de juiste en tijdige verbindingen met de jongeren konden maken. We hebben zelf de scholen benaderd en regelmatig van ons laten horen. Hoe gaat het, kunnen wij iets voor je betekenen?”

De kracht van verbinding

Ook voor Josieke, die in januari was gestart als teamleider, vroeg de onzekere situatie een andere aanpak. “Op afstand sturen en verbinding zoeken is een uitdaging. De nieuwe situatie vroeg ontzettend veel van het team. Een soortgelijke situatie heeft niemand van ons eerder meegemaakt. Maar met elkaar zijn we gaan zoeken naar mogelijkheden.” Josieke is onder de indruk van de intrinsieke motivatie van de teamleden voor het vak, die juist in deze tijd goed zichtbaar werd. “Zij zetten de jongeren elke dag centraal. Het team heeft actief meegedacht, mooie initiatieven aangedragen, zich wendbaar en flexibel opgesteld en knelpunten gesignaleerd. Samen proberen we ons werk elke dag weer een beetje beter te doen.”

De grootste uitdaging was met elkaar in verbinding blijven. “Met de jongeren en de scholen, maar ook met elkaar als team. De wekelijkse teamvergaderingen gingen online door, maar je mist de fijne gesprekken bij de koffieautomaat, de grapjes tussendoor en het delen van verhalen.” Ook de komende tijd blijft het vinden van de verbinding belangrijk. “Mentaal vraagt deze tijd ook enorm veel van het team,” beseft Josieke. “Het is een onzekere tijd, waarin contact, afstemming en persoonlijke aandacht essentieel zijn. We moeten de vraag ‘hoe gaat het met jou’ niet alleen stellen aan leerlingen, ouders of scholen, maar net zo goed aan elkaar als teamleden.”

Op volle kracht vooruit

Ook in het nieuwe schooljaar 2020-2021 brengt corona veel onzekerheid met zich mee, merkt Sabina. “We weten niet hoe het schooljaar gaat lopen. En soms is het moeilijk om goed zicht te houden op leerlingen. Vanaf dit schooljaar moeten scholen ongeoorloofd verzuim weer melden, maar de zorg zit juist in geoorloofd verzuim. Bijvoorbeeld als leerlingen thuiszitten omdat zij tot een risicogroep behoren. Op de gevolgen daarvan hebben wij nu geen zicht.”

Ook in het nieuwe schooljaar zijn flexibiliteit en wendbaarheid belangrijke sleutelwoorden voor het team van RBL West-Brabant. “We bespreken elke week waar we staan en wat er nodig is. Daarbij staan de jongeren altijd centraal. We zorgen dat we als team in de juiste conditie zijn, richten ons op maatwerk en blijven de verbinding zoeken. Ik vind dat we trots mogen zijn op wat we hebben gepresteerd en mogen beseffen hoe waardevol ons werk is. We beschermen het recht op onderwijs voor jongeren. Dat blijft ontzettend belangrijk, juist in deze tijd.” ■

